

POLIO

TYÖSSÄ

Vuoden Poliisiksi
2024 valittiin
tiedon kesyttäjä

10

PINNALLA

Vaikuttaminen
Euroopassa tuntuu
Suomessakin

16

AJASSA

Kun työ vie
oikeuteen,
liitto auttaa

18

4

2024

Lämmintä joulunaikaa ja turvallista vuotta 2025!

*Suomen Poliisipäällystöyhdistys
73 liiton paikallisyhdistystä*

Joulumuistamiset on kohdistettu tänä vuonna:

***Venäjän hyökkäyssodassa kuolleiden ukrainalaisten
poliisien perheiden tukemiseen***

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL

Mannerheimin Lastensuojeluliitto, kiusaamista ehkäisevä työ

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry

Mieli Suomen Mielenterveys ry, lasten ja nuorten mielenterveystyö

Suomen poliisihallinnon henkilökunta SPH ry

Meillä on suunnitelma

Jos tämän lehden kansi yllätti, niin se oli tarkoituskin. Ville Tietäväisen suunnitelma kansikuva on eräänlainen siirtymäriitti, sillä se on lajissaan viimeinen. Ensi vuonna 95 vuotta täyttävä P&O ilmestyy kokonaan digitaalisena, joten varsinaista kansikuvaa ei enää tarvita. Käsillä ei kuitenkaan ole loppu vaan uuden alku, mahdollisuus, joka voi tuoda yllätyksiäkin. Koko syksyn suunniteltu digilehti ilmestyy ensimmäisen kerran 26.2. osoitteessa www.poliisijaoikeus.fi.

Ensi vuonna digilehden kehittämistä jatketaan lukijoiden kokemusten pohjalta. Tämä on todettu yhtenä kohtana myös liiton vuoden 2025 toimintasuunnitelmassa.

Tosiaankin: toimintasuunnitelma. Ymmärrän että SPJL:n tai minkään muun organisaation toimintasuunnitelmat eivät ole joulun toivelukemistoa. Ne eivät sisällä jännittäviä juonenkäänteitä, eikä se ole tarkoituskaan. Suurta draamaakaan ei ole luvassa, mutta silti liiton toimintasuunnitelman tutkailuun kannattaa uhrata hetki.

Edunvalvonta ja sopimustoiminta ovat ensi vuonnakin SPJL:n toiminnan ytimessä. Tammikuussa alkavat valtiosektorin työ- ja virkaehtosopimusneuvottelut ja kevään aikana SPJL valmistautuu neuvottelemaan jäsensektoreita koskevat tarkentavat virkaehtosopimukset. Lokakuussa pidettävän, seuraavaa nelivuotiskautta ohjaavan liittokokouksen valmistelut ovat jo alkaneet ja kiihtyvät kevään mittaan. Mutta näiden keskeisten, joskin tavallaan ilmiselvien, asioiden lisäksi toimintasuunnitelmassa on myös uusia piirteitä.

Esimerkiksi liiton järjestämää koulutusta ollaan uudistamassa. Jäsenistön kykyä paikalliseen edunvalvontaan kehitetään kohdennetuilla kursseilla; tarkoitus on järjestää myös etäkoulutusta. Liiton jäsentutkimuksissa ja -kyselyissä esiin noussut tarve vahvistaa entistään luottamusmiesten ja yhdistysten toimintaa on sisällytetty suunnitelmaan, keinoina koulutukset ja sekä luottamusmiesten ja yhdistysten tekemän jäsenviestinnän tukeminen.

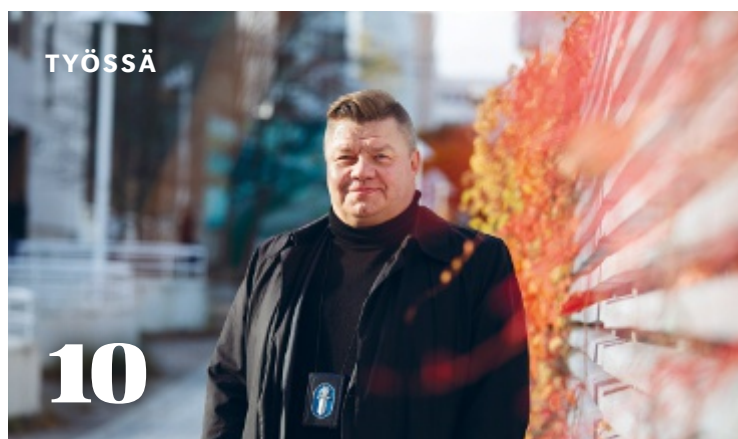
Vaikuttamistyö jatkuu, niin julkisuudessa kuin ns. kulisseyssakin, sekä Suomessa että kansainvälisesti. Seuraamme tarkasti, toteutuvatko hallituksen lupaukset sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon resurssien parantamisesta ja tarvittaessa muistutamme poliittisia päättäjiä näiden lupausten merkitykseltä kansalaisten turvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden ammattilaisten työssä jaksamisen kannalta.

Toimintasuunnitelma löytyy ja aukeaa kirjautuneille jäsenille liiton nettisivuilta (www.spjl.fi/liitto/strategia-ja-toimintasuunnitelmat/). Suunnitelmaa lukiessa voi myös pohdita sen toteutusta ja toteutumista. Nimittäin hyvin suunniteltu ei ole puoleksi tehty, vaan oikeaa tekemistä tarvitaan ympäri vuoden. Siihen tekemiseen ovat kaikki jäsenet tervetulleita.

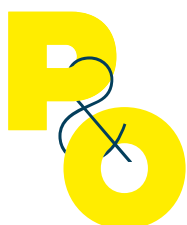
” Liiton järjestämää koulutusta ollaan uudistamassa.

SARI WIID

Kannen kuva: Ville Tietäväinen

POLIISI & OIKEUS
94. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Poliisijärjestöjen
Liitto SPJL

Toimitus

Asemamiehenkatu 2
00520 Helsinki
viestinta@spjl.fi

Päätoimittaja

viestintäpäällikkö
Sari Wiid
p. 041 730 5957
sari.wiid@spjl.fi

Toimitussihteeri

visuaalisen viestinnän
asiantuntija
Katja Almgren
p. 044 582 0012
katja.almgren@spjl.fi

P&O digin ilmoitukset:

viestinta@spjl.fi

Ilmoitukset

Olli-Pekka Duk
p. 050 378 3932
olipekka.duk@gmail.com

Taitto

Kaaripiste Oy

Paino

Grano
p. 029 1800 400

ISSN 1238-5387

(painettu lehti)

ISSN 2670-1596

(lehti verkossa)

Aikakausmedian jäsen

Artikkeliehdotuksissa suosittelemme olemaan yhteydessä toimitukseen viimeistään kuukautta ennen kunkin lehden aineistopäivää.

Toimitus ei vastaa sille ilmoittamatta lähetetystä materiaalista. Toimitus pidättää oikeuden muuttaa tekstejä, valikoida ja olla julkaisematta tekstejä. Materiaalia ei palauteta.

P&O digi ilmestyy vuonna 2025 viisi kertaa osoitteessa www.poliisijaoikeus.fi:

1/2025 ilmestyy 26.2., aineistot viimeistään 12.2.
2/2025 ilmestyy 16.4., aineistot viimeistään 2.4.
3/2025 ilmestyy 4.6., aineistot viimeistään 21.5.
4/2025 ilmestyy 10.9., aineistot viimeistään 27.8.
5/2025 ilmestyy 12.11. aineistot viimeistään 29.10.

Spjl Suomen
Poliisijärjestöjen
Liitto

- 3** Pääkirjoitus – Meillä on suunnitelma
- 6** Puheenjohtajalta – Uuden edessä
- 8** Lyhyesti
- 10** Pioneerina rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa
- 16** Vaikuttaminen Euroopassa tuntuu myös Suomessa
- 18** Kun työ vie oikeuteen
- 22** Merkityksellistä työtä
- 24** Pykälän pyörteissä
- 26** Tavoitteena hyvä turvallisuuskulttuuri
- 28** Piirrostaituri ja poliisi

- 30** Poliisien Vakuutuskassan toiminta päättyy
- 32** Ei naispoliiseja, vaan poliiseja – lasikatot rikkoutuivat hitaasti
- 35** Näkökulma – Mittaamaton työ on mittaamattoman arvokasta
- 37** Oden oodi – 24 luukkaa
- 38** Brasiliassa käräjäsihteerin työ on arvostettu ja hyväpalkkainen ammatti
- 40** Muistamiset
- 41** Pulmakulma
- 42** Repe
- 42** SPJL:n toimisto

jonne.rinne@spjl.fi

FB: SPJL.PO

Bluesky: bsky.spjl.social

Instagram: spjl_po

LinkedIn: spjlry

” Valtion henkilöstön
ostovoiman
parantaminen on
JUKOLle keskeinen
tavoite.

Uuden edessä

Kädessäsi on viimeinen P&O-lehden painettu versio. Uusi, digitaalinen alusta mahdollistaa sen, että julkaistava lehti on ilmestysensä aina ajantasainen, sillä painettavan version viiveaika poistuu. Lisäksi digitaalinen lehti on luettavissa ajasta ja paikasta riippumatta, jolloin se tavoittaa jäsenistön lisäksi entistä paremmin myös muut sisäisestä turvallisuudesta ja oikeudenhoidosta kiinnostuneet lukijat.

SPJL ja P&O elävät ajassa ja uudistuvat. Maailman muutosvauhti kiihtyy ja ajan hermolla toimivan edunvalvojan on elettävä muutoksessa mukana. Myös tulevaisuudessa muutosten ennustaminen säilyy haastavana, mutta niiden ennakointi on mahdollista pohjoismaisen, eurooppalaisen ja koko maailmanlaajuisen yhteistyömme ansiosta. Siksi on tärkeää, että näkemyksiämme kuunnellaan myös kansainvälisillä areenoilla sekä erityisesti siellä, missä päätöksiä valmistellaan ja toimeenpannaan. Olenkin erittäin tyytyväinen siihen työhön, jota EuroCOP on tehnyt Brysselissä. Vaikuttamistyö on kulkenut aimo harppauksin eteenpäin, ja meillä on lupa odottaa, että työ kantaa hedelmää tulevaisuudessa.

SPJL on ollut syksyn aikana vahvasti esillä myös kotimaisessa mediassa. Keskustelussa on ollut koko sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon rahoitus sekä rahoituksen riittäminen nyt ja tulevaisuudessa. Tämä on kuitenkin vain vaikuttamistyön näkyvä osa. Iso osa tapaamisista puolueiden edustajien sekä valmistelusta vastuussa olevien ylimpien virkamiesten kanssa tapahtuu kameroiden ja somepostausten ulkopuolella. Voin vakuuttaa, että myös tätä työtä tehdään aktiivisesti, vaikkei se mediassa näyäkään. Tapaa mispyyntöihimme on aina suhtauduttu positiivises-

ti, puoluekannasta riippumatta. Asiat asioina, kuten on tapana sanoa.

Erityisen huolestuneena olen seurannut valtiolla käynnissä olevia yt-menettelyitä. Valtion kehysrahoitukseen on tulossa merkittävät leikkaukset vuoteen 2027 mennessä. Tämä johtaa henkilöstön irtisanomisiin ja lomautuksiin. Omassa edunvalvontakentässämme yt-menettely on jo kohdistunut suojelupoliisin henkilöstöön. Mutta myös näissä tilanteissa SPJL on neuvottelupöydässä puolustamassa jäsenistöään ja sen etuja, vaikka viime kädessä päätökset tekeekin työnantaja.

Poliisissa toteutettava tuottavuusohjelma ja sen työryhmätyöskentely ovat pitäneet toimistomme niin ikään kiireisenä. Ymmärrettävästi tämän suuruusluokan uudistamishankkeet herättävät huolta. Tässäkin asiassa päätökset tekee esimiesvirasto, mutta ilman edunvalvontaorganisaatiota olisi lähes mahdollonta vaikuttaa itse muutoksen sisältöön tai sen toteuttamistapaan, olipa se toiveidemme ja tavoitteidemme mukainen tai ei.

Lopuksi vaan ei vähäisimpänä: tammikuussa 2025 alkavat valtiosektorin sopimusneuvottelut. Olen JUKOn edustajana neuvottelemassa valtion virka- ja työehtosopimusta yli 81 000:lle valtion palveluksessa olevalle. Valtion henkilöstön ostovoiman parantaminen on JUKolle keskeinen tavoite. Lisäksi työsuhteen eidoissa ilmenneisiin epäkohtiin on kyettävä puuttumaan ja niitä on kehitettävä vastaamaan tämän päivän tavoitteellista ja tuloksellista toimintaa. Neuvottelukierroksesta tulee haasteellinen, mutta olen lohdutautunut sillä, etteivät ne ole helppoja olleet aiemminkaan. Työ ei tekemällä lopu, mutta sitä ennen haluan toivottaa sinulle ja läheisillesi rauhaisaa joulunaikaa sekä menestystä vuodelle 2025.

Sevander: Tavoitteena ostovoiman parantaminen

SPJL:n valtuusto kokoontui Helsingissä 14.12. Kokouksessa keskusteltiin mm. edessä olevasta, sangen haasteellisista virkaehtosopimusneuvotteluista. Neuvottelukierroksesta ei tule helppo, mutta SPJL on valmiina tukemassa neuvottelujärjestöämme JUKOa talven ponnisteluissa. Tavoite on valtion väen ostovoiman parantaminen; kuten valtuuston puheenjohtaja Tomi Sevander totesi: palkankorotusvaraa pitäisi löytyä, kun valtion henkilöstön palkkamenot ovat vain vajaa 8 % valtion budjetista.

Valtuuston kokouksessa käsiteltiin myös hallituksen toimintasuunnitelma vuodelle 2025 sekä liiton ensi vuoden budjetti.

Liiton jäsenten ja entisten jäsenten puhelinhaastatteluja viime kesänä tehnyt Marion Easton vieraili valtuustossa esittelemässä tutkimuksen tuloksia eli jäsenten ajatuksia ja toiveita liiton suhteen. Toiveita esimerkiksi luottamusmiestoiminnan kehittämisestä onkin jo sisällytetty liiton vuoden 2025 toimintasuunnitelmiin.

” Samalla on muistettava, että virka- ja työehtosopimuksen kirjauksissa on edelleen kehitettävää. Valtio ei ole muusta työelämästä erillinen saareke, vaan esimerkiksi matkustamisen ja työajan suhteen on löydettävä joustavuutta ja oikeudenmukaisuutta.

NEUVOTTELUPÄÄLLIKKÖ MINNA SALMINEN / JUKO

Videoita ja Bluesky-viestintää

Oletko jo nähnyt SPJL:n erinomaisen ajankohtaisen sopimustoimintaa kuvaavan videon? Joulukuussa valmistuu toinen, lyhyt animaatiovideo, jossa kerrotaan konkreettisesti SPJL:n tarjoamista palveluista ja eduista. Videot löytyvät SPJL:n nettisivujen mediapankista, www.spjl.fi/liitto/mediapankki/ sekä liiton YouTube-kanavalta.

Entä joko seuraat SPJL:ää kasvavalla Bluesky-somekanavalla? Sieltä löytyvät liiton tilin (<https://bsky.app/profile/spjl.bsky.social>) lisäksi myös puheenjohtajan, järjestöpäällikkö-Mikan ja pääluottamusmies-Markon tilit.

On aika vaikuttaa liiton tulevaisuuteen

SPJL:n liittokokous pidetään 23.–24.10.2025. Nyt on juuri oikea aika aloittaa kokousvalmistelut yhdistyksissä. Samalla nyt on jokaisella jäsenellä hyvä hetki vaikuttaa siihen, mihin suuntaan haluaa liiton kehittyvän liittokokouksen jälkeisellä nelivuotiskaudella. Omat ajatukset kannattaa viettää yhdistyksen kokouksiin, sillä yhdistyksillä on oikeus tehdä esityksiä liittokokoukselle.

Liittokokouksessa tehdään SPJL:n keskeiset henkilövalinnat. Helsingin Poliisien Yhdistys onkin jo pyytänyt **Jonne Rinnettä** asettumaan ehdolle puheenjohtajavaaliin. Rinne vastasi pyyntöön myönteisesti, mutta korosti, että valinta tehdään vasta lokaan liittokokouksessa.

Liittokokouksessa valitaan myös SPJL:n valtuusto, hallitus sekä poliisihallinnon pääluottamusmies ja hänen varamiehensä.

”Poliisi pystyy tekemään paljon, mutta ei kaikkea eikä yksin. Kaikissa maissa on hallituskokoonpanosta riippumatta tehtävä entistä enemmän työtä, jotta rekrytointi rikollisverkostoihin saadaan pysäytettyä.”

NPF:n kannanotto, marraskuu 2024

Mökkiarvonta 12.2.2025

Jos sinua kiinnostaa loma SPJL:n laadukkaissa ja edullisissa mökeissä, nyt kannattaa laittaa varaus vetämään liiton mökkikalenteriin. Pankajärven ja Kustavin Telkänpesän mökit ajalle 31.5.–23.8.2025, Päävonkankaan mökki ajalle 1.6.–28.9.2025 (varaukset su-to ja to-su) sekä Levin mökit ajalle 20.12.2025–3.1.2026 arvotaan 12.2.2025. Telkänpesää sekä Levin Marakkaa, Tirakkaa ja Keskusrakkaa koskee neljän vuoden karenssi.

Lue lisää mökeistä ja niiden hinnoista mökkikalenterista osoitteessa spjlmokit.fi. Laittamalla varauksen samassa osoitteessa olevaan kalenteriin pääset mukaan mökkiarvontaan.

P&O digi ilmestyy 26.2., osoite www.poliisijaoikeus.fi

Oletko ehdolla kunta- tai aluevaaleissa?

Sekä kunta- että aluevaalit järjestetään 13.4.2025. Molempien vaalien ennakkovaalien tapahtuu Suomessa 2.–8.4.2025.

Jos olet SPJL:n jäsen, suoraan jäsenyydestä eläkkeelle siirtynyt entinen jäsen tai liiton työntekijä, tarjoamme sinulle mahdollisuuden kertoa ehdokkuudestasi liiton nettisivuilla (www.spjl.fi) 3.3.–13.4.2025.

Jos haluat ehdokkaana esittäytyä kaikille äänestäjille avoimilla liiton nettisivuilla, toimi näin:

- Kerro, oletko ehdolla kunta- vai aluevaaleissa sekä kunta tai hyvinvointialue, jossa olet ehdolla
- Nimesi
- Puolue tai vaaliliitto; äänestysnumero voidaan lisätä, kun numerot on vahvistettu 13.3.

- Ammatti
- Lyhyt (max. 800 merkkiä välilyönnit mukaan lukien) esittelyteksti. Voit kertoa esim. siitä, millaista kuntaa tai hyvinvointialuetta haluat rakentaa, ja mitkä ovat sinulle tärkeitä asioita näissä vaaleissa.
- Valokuva julkaistavaksi esittelyn yhteydessä.

Vaalisivustoon sovelletaan samoja linjauksia kuin muihinkin liiton kannavissa julkaistaviin teksteihin: rikokseen kehottavia, rasistisia tai yksilöitä/ihmisryhmiä solvaavia tekstejä ei julkaista.

Lähetä tietosi, esittelytekstisi ja valokuvasi sähköpostilla osoitteeseen: viestinta@spjl.fi.

Lisätietoja: [viestintäpäälikkö Sari Wiid \(sari.wiid@spjl.fi\)](mailto:viestintapäälikkö@spjl.fi).

Vuoden Poliisi 2024 Mirka Törhönen

PIONEERINA RAJAT YLITTÄVÄN RIKOLLISUUDEN TORJUNNASSA

Rikosylikonstaapeli Mirka Törhösen 33-vuotinen poliisiura on ollut monivaiheinen. Taustalla ovat vaikuttaneet oma kiinnostus, halu kehittyä ja kehittää sekä esimiesten tuki. Rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa Törhönen on tehnyt urauurtavaa työtä liki 20 vuoden ajan.

M

irka Törhösen poliisiura käynnistyi Helsingin keskustan poliisipiirin valvonta- ja hälytyssektorilla vuonna 1991. Pian Törhönen kiinnostui rikosten syistä ja seurauksista: Mitä oli tapahtunut, miten rikostutkinta oli edennyt ja mikä oli lopputulos. Jutuista, joissa hän oli ollut mukana kenttämiehenä, hän saattoi soittaa tutkintaan, ja tutkijasta riippuen tietoa joko herui tai sitten ei. Siitä heräsi kiinnostus siirtyä itse tutkijan pöydän taakse.

– Päätin silloin, että tutkijana annan oma-aloitteisesti tiedon partiolle, etenkin jos kyseessä on ns. kova juttu. Eli kerroin, mikä kenttäpartion toiminnassa on edistänyt tutkintaa ja kuinka sen ansiosta on päästy minkäkin tiedon jäljille. Palautteen antaminen on mielestäni tärkeää.

Siilinjärveläisen konstaapelin toive palata takaisin kotiseudulle toteutui vuonna 1997, kun hän siirtyi Kuopion poliisilaitokselle, ensin kentälle ja sieltä tutkintaan.

– Kuopiossa olin mukana omaisuusrikostutkinnassa sekä tutkimassa ajoneuvorikoksia.

Maaailma ja poliisityö murroksessa

Vuoden 2008 Schengen-alueen laajentuminen Baltiaan ja Itä-Eurooppaan muutti rikostutkinnan tehtäväkenttää pysyvästi. Sopimuksen myötä rajat aukesivat ja väki pääsi liikkumaan maiden välillä vapaammin. Suomessa tämä näkyi muun muassa asunomurto- ja rikosten sarjoissa, joiden tekijöinä oli useita ulkomaalaisia.

Uusi normaali vaati poliisissa tiiviimpää verkostoitumista niin kotimaassa kuin ulkomaisten viranomaistenkin kanssa. Kuopion poliisilaitokselle perustettiin rikospalvelutoiminto, jonka ryhmänjohtajaksi alipäällystökurssin suorittanut Törhönen nimettiin. Viiden tutkijan ja yhden sihteerin voimin ryhmä tuotti poliisilaitoksen käyttöön strategista ja operatiivista tietoa.

– Tuotimme viikoittaisia raportteja sekä johdolle että rikostutkinnan ja kentän tueksi siitä, mitä alueella oli menossa.

” Rikostutkinnassa voi suuntautua monenlaiseen tehtävään, jos on halua ja tahtoa.

Toiminta oli murrosvaiheessa ja teimme uudenlaisia teknikoita hyödyntämällä pioneerityötä, joka sisälsi myös juttujen sarjoittamista. Sen avulla saimme selville isoja rikosten sarjoja.

Törhönen muistelee, kuinka Kuopion poliisilaitoksen säilössä oli parhaimmillaan asunomurtoista epäiltyinä parisen kymmentä tekijää, jotka kaikki olivat kotoisin Liettuasta.

– Aloimme tehdä yhteistyötä Baltian maiden, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kanssa jakamalla tietoa ja hyviä käytänteitä. Näin saimme siirrettyä jotkin rikolliset muualle ainakin hetkellisesti, Törhönen sanoo ja lisää, että uudenlainen toiminta vaati onnistuakseen esimiesten tuen sekä hyvät verkostot ja tiedonvaihdonkanavat.

Verkostot laajenevat ja vastuu lisääntyy

Jokainen rikostutkija tekee työssään pienimuotoista analyysia, mutta Törhösen kohdalla läpimurtoanalyysityössä tapahtui vuonna 2010. Paikallispoliisina toimiminen ulkomaisten viranomaisten kanssa oli haasteellista, mikä tarjosi Törhöselä luontevaa siirtymisen keskusrikospoliisin riveihin.

KRP:ssä esimiehet kannustivat Törhöstä erilaisiin tehtäviin, ja kesän 2011 hän toimi Suomen suurlähetystön yhdysmiehen sijaisena Tallinnassa sekä vuosina 2013–2014 viikon kerrallaan joka kuukausi viisumitarkastajana Suomen Petroskoin konsulaatissa. Tehtävät tuntuivat luontevilta aiemmin luotujen verkostojen ansiosta.

Syksy 2015 toi tullessaan vetovastuun Rajat ylittävien rikollisuusprojektissa.

– Ennalta estävän toiminnan projekti oli Poliisihallituksen, mutta olin komennettuna Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle sen ajaksi. En ole akateemisesti koulutettu, joten koin projektipäällikön tehtävän erittäin haastavaksi ja merkittävaksi. Sain haalittua työhön mukaan kaikki parhaat tuntemani asiantuntijat hallinnon sisäältä ja eri sidosryhmistä ympäri Suomen. Projektin tavoitteena oli löytää viranomais-toimintaan parhaat toimintamallit rajat ylittävän rikollisuuden torjuntaan.

Pesti poiki jatkoa ja Törhönen työskenteli operatiivisen toiminnan vastuuhenkilönä myös kansainvälisen omaisuusrikollisuuden torjuntaprojektissa.

– Tässä tehtävässä kansainvälisten yhteyksien luominen korostui entisestään. Suomalaisia, hyväksi todettuja, rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan parhaita käytänteitä ja toimintamalleja pyrittiin jalkauttamaan muuallekin Eurooppaan.

Kansainvälisessä yhteistyössä Törhönen näkee yhä kehitettävää, myös Pohjoismaiden kesken, vaikka paljon on jo tehtykin esimerkiksi tietojen vaihdossa.

– Paljon pystytään vielä parantamaan, mutta se vaatii, että saadaan maiden väliset sopimukset kuntoon, ja se on haasteellista, sillä taustalla on lainsäädännöt, politiikka ja maiden erilaiset painotukset.

Disinformaatio haastaa analyysityön

Törhönen hymähtää, kun häntä tituleeraa tiedon kesyttäjäksi. Nimityksessä on silti perääkin.

– Tietomassan määrä on valtava ja sen purkaminen vie aikaa. Erilaisten ohjelmien avulla analyttikko pyrkii tuottamaan aineistoa, joka on visualisoitavissa. Vasta sen jälkeen tietoon pääsee oikeasti kiinni.

Rikostutkintaa Törhönen kuvailee palapeliksi, jossa jokainen oikea askel vie kohti kokonaisuutta. Dataa käsittelemällä ja yhdistelemällä voi löytyä juuri se kaivattu, puuttuva pala. Analyttikon työ onkin jokapäiväistä ongelman ratkaisua ja pohdintaa, millä erilaisilla tiedoilla pääsee oikean vastauksen jäljille.

– Keinot vaihtelevat ja koko ajan täytyy tietää, mitä tarvitset, jotta saat tarvittavan vastauksen. Kaveri korvien välissä juoksee välillä aika lujaa, Törhönen naurahtaa, mutta vaka-voituu nopeasti, kun tulee puhe disinformaatiosta ja sen vaikutuksesta analyysiin.

– Sillä koko homma voi mennä täysin perseelleen, ja korjaamiseen menee paljon aikaa. Oikean ja luotettavan tiedon löytäminen korostuu koko ajan. Toisinaan taas ei vain löydä vastausta, ja sekin on myönnettävä. Jos ei ole riittävän luotettavaa tietoa saatavilla, ei vastauksiakaan voida antaa.

Poliisihallinnossa monenlaisia uramahdollisuuksia

Vuosi 2021 lennätti Törhösen Hollantiin. Puolen vuoden pituinen komennus Europolissa on saanut jatkoa toisensa perään ja nyt Törhönen työskentelee siellä asiantuntijana kolmatta vuotta. Erityisesti rikosanalyysiin keskittyvän viraston tehtävänä on tukea sen jäsenvaltioita vakavan kansainvälisen ja järjestäytyneen rikollisuuden, kyberrikollisuuden ja terrorismin kaikkien muotojen ehkäisemisessä ja torjunnassa.

↑ **Analyysitoiminta on poliisissa melko nuorta.**

Europol perustettiin 25 vuotta sitten, kun EU:n syntymisestä virisi tarve saada vahvistettua maiden välistä tiedonvaihtoa, kertoo virastossa asiantuntijana työskentelevä rikosylikonstaapeli Mirka Törhönen.

” Luotettavan tiedon
löytäminen korostuu
koko ajan.

Europolin omat dataprosessointityökalut ovat murroksessa ja niitä kehitetään jatkuvasti. Jokainen päivä opettaa suomalaisanalytikolle jotain uutta.

– Täällä ei tarvitse erikseen ylläpitää omaa ammattitaitoa, työ opettaa uutta joka tapauksessa.

Törhösen päivästä kuluu paljon aikaa datan prosessointiin ja hän vastaa kotimaahan Europolille lähetettyihin tietopyyntöihin. Mukana on myös Suomen poliisin läppäri, joten työ on erittäin tehokasta.

– Vaikka maat välittävät erilaisia tietoja Europolille, se on vain murto-osa todellisesta tiedon määrästä, mitä on olemassa eri kokonaisuuksiin liittyen. Ja kun kaikkea tietoa ei ole, voi analyysi jäädä heikoksi tai vääräksi. Lisäksi jos pyytjä ei osaa kysyä oikeita kysymyksiä, ei tule oikeita vastauksiakaan.

– Poliisitaustaisena analytikkona voin tehdä enemmän mitä pyydetään, sillä yleensä tiedän kontekstin mihin pyyntö liittyy. Saatan esimerkiksi soittaa Suomeen tutkinnanjohtajalle ja kysyä lisää. Näin saan hänelle vastauksen yhdellä viestillä kymmenen sijaan.

Törhösen painottaa, ettei hän ole puhdas analytikko, kuten viime vuosina Suomen poliisiin palkatut siviilitaustaiset analytikot tai kaikki naapurimaa Ruotsin poliisissa työskentelevät kollegat. Paras miksaus hänen mielestään on kuitenkin se, että hallinnosta löytyy molempia. Yhdessä he löytävät sen ”punaisen langan” joka vie rikostutkintaa eteenpäin.

Törhösen ura on hyvä osoitus siitä, että poliisihallinnosta löytyy erilaisia mahdollisuuksia. Hän ymmärtää, että monet pyrkivät ensisijaisesti kentälle paremman palkan perässä sekä sen vuoksi, etteivät työt valu vapaa-ajalle.

– Rikostutkinnassa voi kuitenkin suuntautua monenlaiseen tehtävään, jos on halua ja tahtoa.

Asumisjärjestelyissä petrattavaa

Suomalaispoliisi voi olla sekondeerattuna Europoliin korkeintaan neljä vuotta, ja Törhösenkin odottaa parhaillaan tietoa jatkosta. Sopimuksen katkonaisuus aiheuttaa komennettavalle kaikenlaista päänvaivaa, joista Törhönen nostaa päällimmäisiksi asumisjärjestelyt.

– Haagissa, jossa Europolin päämaja sijaitsee, asuu paljon tilapäisesti ulkomaille komennettuja työntekijöitä. Paikka on turvallinen, mutta vuokrataso korkea. Lisäksi vuokrasopimukset tulisi pääsääntöisesti tehdä vähintään vuodeksi kerrallaan. Se on iso haaste, kun jatkosta ei ole varmuutta.

Ensimmäiset kaksi komennusvuottaan Törhönen asui huoneistohotellissa. Kun hän ehdotti työnantajalleen asunon vuokraamista yksityisiltä markkinoilta niin, että virasto tekisi vuokrasopimuksen, tuli ehdotukselle täystyrmäys. Järjestely olisi valtiolle edullisempi, mutta nykylinjaukset eivät sitä mahdollista.

– Malli on käytössä Ruotsissa, jossa valtio on tehnyt pitkäaikaiset vuokrasopimukset komennettujen puolesta. Toivoisin, että jatkossa asia hoituisi suomalaisillekin helpommin. Se myös madaltaisi virkamiesten kynnystä hakeutua näille komennuksille.

Haag tarjoaa historiasta kiinnostuneelle Törhöselä lukuisia vierailukohteita vapaa-ajalle, sillä pelkästään kaupungin ranta on täynnä bunkkereita toisen maailmansodan ajoilta. Kulttuurin nälkäisellekin Hollanti on hyvä maa; kolmen vuoden aikana mies on kiertänyt 60 museota, nauttinut hollantilaisesta taiteesta ja käynyt katsomassa Metallicaa ja Bruce Springsteenin maan pääkaupungissa Amsterdamissa. 📍

Vuoden Poliisi 2024

Syyskuussa rikosylikonstaapeli **Mirka Törhönen** teki työpäivänsä Europolin päämajassa Haagissa, kun päivän keskeytti tavanomaisesta poikkeava soitto kotimaasta; hänet oli valittu Vuoden Poliisiksi 2024! Tieto oli tiputtua miehen penkiltä.

Vuoden Poliisi -projektiryhmän edustajat Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL:stä, Poliisihallituksesta ja Helsingin Nuorkauppakamarista olivat valinneet kuluvan vuoden teemaksi analyysitoiminnan, jonka parissa Törhönen on tehnyt urauurtavaa työtä jo parin kymmenen vuoden ajan. Kaikkiaan Törhönen on työskennellyt poliisissa 33 vuotta. Törhönen lensi Suomeen vastaanottamaan tunnustuksen, jota juhlitettiin 25.10. Ritarihuoneella Helsingissä.

– Haluan osoittaa tämän erityismaininnan kaikille niille asiantuntijoille, jotka tekevät analyysityötä Suomen turvallisuuden ja rikostorjunnan parissa, hän totesi julkistustilaisuudessa.

Vaikuttaminen Euroopassa tuntuu myös Suomessa

Suomalaisen valinta merkittävään tehtävään Euroopassa herättää iloa, mutta myös epäilyjä: onko siitä meille mitään hyötyä? Tähän kysymykseen on saanut vastata myös EuroCOP:n puheenjohtaja Jonne Rinne.

TEKSTI

Sari Wiid

KUVAT

Katja Almgren,
Mira Kajander,
Sari Wiid

Kun SPJL:n puheenjohtaja kertoi vuonna 2022 liiton hallitukselle ja toimistolle, että häntä on pyydetty asettumaan ehdolle Euroopan poliisiliittojen kattojärjestö EuroCOP:n puheenjohtajaksi, moni saattoi hieman yllätyä. Onhan EuroCOP:n puheenjohtajuus yleensä langennut suurempien jäsenmaiden edustajille. Toki mietittiin, onko työtä vaativasta roolista hyötyä SPJL:n jäsenille.

Eniten näitä asioita taisi kuitenkin miettiä **Jonne Rinne** itse.

– Olin jo toiminut SPJL:n edustajana EuroCOP:ssa ja Nordiska Polisförbundet NPF:ssä. Kun EuroCOP:n edellinen puheenjohtaja **Calum Steele** luopui tehtävästään, aloin saada muilta jäsenmailta kannustusta lähteä ehdolle. Myös NPF ilmoitti asettuvansa ehdokkuuteni taakse. Toki keskustelut oman perheen ja liiton hallituksen kanssa olivat olennaisen tärkeitä, Rinne muistelee. Rinne vakuuttui siitä, että eurooppalaisen kattojärjestön puheenjohtajuus olisi merkittävä näköalapaikka ja todellinen mahdollisuus vaikuttaa, joten hän päätti asettua ehdolle. Hänet valittiin EuroCOP:n johtoon yksimielisesti marraskuussa 2022 ja jatkokaudelle keväällä 2024.

Tänä vuonna Rinteen kansainvälinen vaikuttamistyö on kasvanut maailmanlaajuisiksi, sillä hänet kutsuttiin neljällä mantereella toimivaan ICPRA:han (The International Council of Police Representative Associations) hallituksen jäseneksi.

Konkreettisia toimia

EuroCOP tekee työtä erityisesti EU:n parlamentin ja komission suuntaan. Rinne toteaa, että jos haluamme vaikuttaa poliisien edunvalvontaan ja poliisia koskevaan lainsäädäntöön sekä Suomessa että koko Euroopassa, se voi tapahtua käytännössä vain EuroCOP:n kautta.

Somepäivityksistä saattaa tulla kuva, että kv-organisaatiot pitävät kokouksia kokousten perään. Tapaamiset ovat tärkeitä tavoitteiden asettamisen kannalta, mutta todellinen vaikuttamistyö tehdään muualla, usein EU:n elimissä Brysselissä mutta myös viemällä tietoa kansallisille päättäjille.

– Pohdin usein, miten isot asiat saataisiin muutettua konkreettisiksi, mitattaviksikin. Iso laiva kääntyy hitaasti, mutta olen voinut konkretisoida asioita ja tapoja, joilla niitä tehdään, ja sen jälkeen on ryhdytty toimeen. Tämä toimintamalli on myös tuottanut tuloksia.

Rinteen metodi kansainvälisessä toiminnassa voidaan siis tiivistää mottoon ”konkreettisia toimia pienin askelin, määrällä tarkasti mielessä”. Yksi esimerkki on EuroCOP:n kampanja EU-vaalien alla.

– Ennen kevään 2024 EU-vaaleja ihmettelin, miksi EuroCOP:n vaalivaikuttaminen oli jäänyt vähäiselle. Miksi emme vaikuttaisi tuleviin meppeihin jo lähtömaissa? Niinpä EuroCOP kokosi seuraavan parlamenttikauden tavoitteensa julkilausuman (Manifesto), joka käännettiin vaalivaikuttamiseen jäsenmaissa, myös Suomessa.

EU-vaalien jälkeen EuroCOP:n esiin nostamat asiat ovat saaneet vastakaikua uusissa edustajissa ja EU:n työryhmissä. Olivathan ne tulleet tutuiksi jo ennen vaaleja EuroCOP:n vaikuttamistyön kautta. Esimerkiksi poliisiin kohdistuvan väkivallan torjunta nousi Libe Committeeen (The Committee of Civil Liberties, Justice and Home Affairs) puheenjohtajan agendalle; hän on määritellyt sen yhdeksi kärkitavoitteeksi. Nyt EuroCOP:n sanomalle ollaan huomattavasti vastaanottavaisempia.

Pohjoismaisessa yhteistyössä yksi keskeinen hanke on ollut Suomi-Ruotsi-valtiosopimukseen liittyvä edunvalvonta,

jota liitot Ruotsissa ja Suomessa tekevät ennen kuin siirtymäaika päättyy ja sopimus astuu voimaan.

Mitä SPJL:n jäsen hyötyy?

SPJL:n puheenjohtajan näkyvä kansainvälinen rooli on lisännyt kiinnostusta myös kotimaassa.

– Yksi konkreettinen esimerkki on, että vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeen minut kutsuttiin hallitusneuvotteluihin. Toki neuvottelijat olivat saaneet Suomen tilannekuvan suomalaiselta virkakunnalta, mutta minut kutsuttiinkin EuroCOP:n puheenjohtajan roolissa kertomaan siitä, mikä tilanne on Euroopassa ja muissa Pohjoismaissa ja miten tilannekuvan muuttuminen tulisi huomioida myös Suomessa.

Rinne nostikin heti EuroCOP-puheenjohtajakautensa alussa suomalaiseen keskusteluun muun muassa maalittamista ja katujengejä koskevia asioita. Tieto näiden ilmiöiden vaikutuksista tuli nimenomaan kansainvälisen yhteistyön kautta.

– Meidän on oltava proaktiivisia, jos haluamme ehkäistä ja torjua haittoja jo ennalta, ja sen vuoksi kansainvälinen yhteistyö on tärkeää. Yhteistyön kautta saamme käyttöömmä myös tieteellisesti tutkittua tietoa.

EuroCOP:lla on oma toimisto ja henkilöstöä, mukaan lukien toimiston päällikkö (Head of Office), mutta puheenjohtajan rooli linjanvetäjänä ja päättäjänä on suurempi kuin yleensä suomalaisessa ay-toiminnassa.

– On vaikea arvioida tarkasti, paljonko kansainvälinen toiminta vie työaikaani, mutta kyllä se on paljon. Kuitenkin kv-toimintaan käyttämäni ajan ja sen SPJL:n jäsenille tuottaman hyödyn panos-tuotos-suhde on mielestäni positiivinen. Monet ovet ovat auenneet, sillä sekä media että päättäjät haluavat kuulla EuroCOP:n puheenjohtajaa silloinkin, kun kansallisen liiton puheenjohtaja saattaisi jäädä varjoon.

Monesta asiasta saamme kiittää edellisiä sukupolvia. Nyt on kuitenkin meidän ”vahtivuoro”, meidän aikamme kehittää asioita ja korjata epäkohtia. Erityisen tärkeää tämä on Eurooppa-tasolla, sillä Euroopan sisäisen turvallisuuden tilannekuva on suuressa muutoksessa ja se haastaa koko läntisen demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen. Asiat pitää tunnistaa ja ryhtyä toimiin niiden korjaamiseksi. Tekemällä tätä työtä Euroopassa parannamme asioita myös Suomessa. 🟡

↑ Vasemmalta oikealle: NPF:n kokous Helsingissä; Rinteen ensimmäinen puhe EuroCOP:n puheenjohtajana; turkkilaisdelegatio tapaamassa EuroCOP:n puheenjohtajaa.

NPF

Nordiska Polisförbundet

- Kaikkien Pohjoismaiden poliisiliittojen yhteisjärjestö
- Perustettu 1921
- Kokoontuu 3–5 kertaa vuodessa, näistä kaksi kokousta kasvatusten
- Puheenjohtaja Unn Alma Skatvold, Norja (kiertävä puheenjohtajuus)

EuroCOP

The European Confederation of Police

- Kattojärjestö 30 poliisiliitolle 25 maassa, yhdistää yli 230 000 poliisia
- Perustettu 2002
- Toimielimet: Congress, EuroCOP Committee ja Executive Committee
- Pääkonttori Luxemburgissa
- Puheenjohtaja Jonne Rinne 9.11.2022 lähtien. Toinen puheenjohtajakausi jatkuu syksyyn 2025.
-

ICPRA

The International Council of Police Representative Associations

- Edustaa noin 1,5 miljoonaa poliisia
- Pitää yllä maailmanlaajuisia tilannekuvaa poliisitoiminnasta eri maissa, tutkii ja jakaa tietoa
- Perustettu 1996
- Kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, yleensä verkossa
- Puheenjohtaja: Tom Stamatakis (Kanada), EuroCOP:n edustajana Jonne Rinne

Kun työ vie oikeuteen

Jos työaikana joutuu rikoksen uhriksi tai siitä syytetyksi, SPJL:n jäsenyydestä on silloin monenlaista apua.

TEKSTI

Sari Peltonen

KUVA

iStock

Hätäkeskus, Nödcentralen”, päivystäjä vastaa saapuvaan hätäpuheluun työvuoronsa loppupuolella. Soittaja on huolissaan puolisonsa terveydentilasta. Käy ilmi, että tämä on hereillä, kuumeinen ja huonovointinen. Liikkuminen on vaivalloista. Päivystäjällä on haasteita tapahtumapaikan tarkan osoitteen selvittämisessä; vain paikkakunta ja talon numero selviävät. Hän ohjeistaa soittamaan uudestaan, kun tarkka osoite on selvillä, eikä välitä tehtävää ensihoidolle. Pari tuntia myöhemmin ilmoittaja soittaa uudestaan; puolison vointi on romahtanut. Nyt osoite on selvillä ja tehtävä hälytetään kiireellisenä ensihoidolle. Puoliso kuitenkin menehtyy myöhemmin sairaalassa verenmyrkytykseen. Omaiset tekevät tapahtuneesta rikosilmoituksen.

Edellä esitetty tilanne on kuvitteellinen, mutta samantaiset tapahtumat ovat monen SPJL:n jäsenen arkipäivää.

– Heidän pitää työssään usein tehdä vaikeita ratkaisuja hyvinkin nopeasti ja puutteellisin tiedoin, sanoo SPJL:n lakimies **Rita Ridanpää**. Hän on edustanut SPJL:n jäsenten intressejä jo liki 20 vuoden ajan. Vuodesta 2018 aisaparina on toiminut **Jesper Thurin**. Molemmat ovat erikoistuneet nimenomaan liiton jäsenistön työn lainsäädännöllisiin erityispiirteisiin.

Paitsi hätäkeskusten työntekijät, myös esimerkiksi poliisit joutuvat työssään tekemään ratkaisuja haastavissa olosuhteissa ja äärimmäisen nopeasti. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi erilaiset voimankäyttötilanteet.

– Sekunneissa tehtyjä ratkaisuja voidaan käsitellä tuomioistuimessa yksityiskohtaisesti päiviä, jopa viikkoja. Se on raskasta ja tuntuu varmasti kohtuuttomalta, Ridanpää sanoo.

Vuosien mittaan työtä koskeva sääntely on monimutkautunut ja lisääntynyt. On työnantajan velvollisuus huolehtia, että työntekijöillä on tuorein osaaminen ja tieto, mutta pit-

kähti jää myös yksilön itsensä varaan huolehtia, että oma osaaminen on ajan tasalla.

Toisaalta SPJL:n jäsen voi päätyä oikeusprosessiin myös asianomistajan eli uhrin roolissa. Varsinkin poliisit tekevät tältä osin riskialtista työtä.

– Meihin kannattaa ehdottomasti olla yhteydessä, jos edessä on mahdollinen työhön liittyvä oikeusprosessi, sanovat SPJL:n lakimiehet Ridanpää ja Thurin.

Oikeusprosessit ovat pitkiä ja raskaita

Rikosprosessin kulku voi olla maallikolle vieras ja aiheuttaa epävarmuutta – onhan lopputuloksella usein merkittäviä seurauksia. Jokainen tapaus on omanlaisensa, mutta yleisesti voidaan todeta, että tietyt vaiheet toistuvat aina: Kaikki alkaa rikosilmoituksesta. Se voi käynnistää esitutkinnan, jossa poliisi selvittää, mitä on tapahtunut.

Esitutkinnan jälkeen Syyttäjälaitos ratkaisee, nostetaanko syyte vai ei. Se nostetaan, kun on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Syyttämättä jättämispäätös voi puolestaan perustua esimerkiksi rikoksen vähäisyyteen, näytön puutteeseen tai asian vanhentumiseen. Syyte nostetaan vain pienestä osasta tapauksia. Esimerkiksi vuonna 2023 poliisille tehtiin yhteensä 513 448 rikosilmoitusta, joista poliisi selvitti 334 600 (sis. liikenne-rikkomukset). Syytteitä samana vuonna nostettiin lopulta 54 374.¹

Erityisesti poliiseista rikosilmoituksia tehdään verraten paljon, koska toiminta on sellaista, että se saattaa ärsyttää kansalaisia.

– Poliiseista tehtiin vuonna 2023 yhteensä 982 rikosilmoitusta, joista vain 69 päättyi syyteharkintaan, kertoo viestintä-asiantuntija **Kaisa Härkisaari** Syyttäjälaitokselta. Vaikka syyttäjä päättäisi jättää syytteen nostamatta, uhrilla on

”Yksi suurimmista huolenaiheista oikeusprosessiin joutuvalle on yleensä raha.

oikeus nostaa syyte itse ja viedä asia siten tuomioistuimen käsiteltäväksi. Silloin uhri ajaa asiaa omalla vastuullaan ja hävitessään voi joutua vastaamaan sekä oman että vasta-puolen oikeusavustajan kuluista.

Jos syyte nostetaan, kutsuu oikeus asianosaiset käräjöi-keuden käsittelyyn. Lievemmat asiat voidaan ratkaista myös kirjallisessa menettelyssä. Kun asia on käsitelty, pannaan päätös ja sitä seuraava rangaistus täytän-töön, siis käytännössä esimerkiksi korva-ukset lankeavat maksettaviksi. Ratkai-susta on mahdollista valittaa seuraa-ville oikeusasteille; ensin hovioikeuteen ja lopulta korkeimpaan oikeuteen. Proses-sit venyvät helposti pitkiksi ja koko matka läpi esitutkinnasta kaikkien tuomioistuinastei-den käsittelyyn lasketaan vuosissa.

Ammattiapu kannattaa

SPJL:n omat lakimiehet auttavat ja neuvovat, mutta eivät pysty toimimaan avustajana yksittäisten jäsenten oikeus-prosesseissa. Milloin oman lakimiehen palkkaamista sitten kannattaa harkita?

– Heti, kun itse kokee, ettei enää pärjää jutun kanssa, vastaa varatuomari **Paula Pajula** Lakiasiaintomisto Pajula & Co Oy:sta. Ennen oman toimistonsa perustamista Pajula työskenteli pitkään syyttäjänä erikoistuen virkarikosasioihin ja toimi myös vuosia poliisirikosasioiden tutkinnanjohtajana Syyttäjänvirastossa.

Avustaja on Pajulan mukaan tarpeen viimeistään silloin, kun juttu etenee esitutkintavaiheeseen asti. Avustajaa kan-nattaa käyttää aina myös, jos kyse on vähänkään vakavam-

¹⁾ poliisi.fi, syyttajalaitos.fi, Poliisihallituksen toimintakertomus 2023

☹☹ Sekunneissa tehtyjä ratkaisuja voidaan käsitellä tuomioistuimessa yksityiskohtaisesti jopa viikkoja. Se on raskasta ja tuntuu varmasti kohtuuttomalta.

masta rikosepäilystä, eritoten jos rikosnimikkeeseen liittyy määritelmä *törkeä*.

Paitsi oikeusprosessin itsensä hoitamisessa, voi asianajaja olla korvaamaton myös henkiselä hyvinvoinnille. Ymmärrys pykäläviidakosta ja kokemus oikeusjärjestelmän toiminnasta rauhoittaa raskasta henkistä kuormaa kantavaa.

– Oikeuslaitoksen rattaiden läpi kulkeminen vie vuosia. Vaikka syyte tulisikin lopulta hylätyksi, olen työssäni huomannut, kuinka kova rasite se on yksittäiselle henkilölle, Pajula sanoo. Ridanpää on samaa mieltä.

– Se on kuin löysässä hirressä roikkuisi.

Kustannukset huolestuttavat

Yksi suurimmista huolenaiheista oikeusprosessiin joutuvalla on yleensä raha. Kokonaiskustannukset koostuvat muutamista eristä. Ensinnäkin riita-asian käsittely maksaa toimivaltaisessa käräjäoikeudessa 65–500 euroa riippuen asian laajuudesta ja sisällöstä. Rikosasioissa, joissa syyttäjä ajaa syytettyä, ei oikeudenkäyntimaksua peritä.

Ylivoimaisesti suurin kulu on oikeudenkäyntiavustajan palkkio. **Liisa Karttunen** Suomen asianajajaliitosta sanoo,

että palkkiot vaihtelevat maantieteellisen sijainnin ja asian laadun mukaan paljonkin, mutta tunti-laskutushinnat alkavat yleensä 250 eurosta. Yksinkertaiseenkin asiaan saattaa kulu kymmeniä tunteja, jolloin kokonaishinta nousee helposti tuhansiin euroihin. Lisäkuluja saattaa kertyä matkakuiluista ja vahingonkorvausvastuusta. Häviötapauksessa maksettavaksi tulevat lähtökohtaisesti myös vastapuolen kulut.

– Hinnat, palkkioperusteet ja muut erikseen laskutettavat kulut kannattaa selvittää huolellisesti jo ennen kuin toimeksiantonnasta lopullisesti sovitaan, neuvo SPJL:n Ridanpää.

Oikeusturva muodostuu monien säännösten tilkkutäkistä. Tuhansien tai jopa kymmenien tuhansien eurojen yllättävä oikeuskulu on vakava taloudellinen haaste useimmille. Kuka työstä aiheutuneen oikeusprosessin kulut oikein maksaa?

– Jos rikosprosessiin joutuu työnsä vuoksi, tulisi työnantajan vastata kuluista, sanoo Ridanpää. Perustan tälle antaa laki eräistä oikeudenkäynneistä valtion palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta valtion varoista (1974/269).

– Laki vaatisi jo päivitystä. Lähtökohta siinä on, että valtion palveluksessa olevat henkilöt joutuvat muita herkemmin oikeudenkäynnin kohteeksi nimenomaan virkatehtäviensä vuoksi ja on kohtuutonta, että kulut jäisivät heidän omaksi vahingokseen, Ridanpää lisää.

Hänen mukaansa näin on joissain tilanteissa myös, vaikka henkilö todettaisiinkin syylliseksi virheelliseen menettelyyn.

– Tämä johtuu julkisoikeudellisen palvelussuhteen luonteesta. Valtion palveluksessa oleva ei voi kieltäytyä suorittamasta tehtäviään, vaikka niihin liittyisikin oikeudenkäynnin uhka. Tämän vuoksi valtion on vastattava tehtävän suorittamisesta aiheutuvista kustannuksista. Erityisesti laissa on kiinnitetty huomiota voimankäyttöön ja hälytysajoon oikeutettujen virkamiesten asemaan, Ridanpää selittää.

Laki ei kata kaikkia tilanteita. Lisäturvaa SPJL:n jäsenille antaa jäsenyyteen kuuluva, kattava oikeusturvavakuutus työtai virkasuhteeseen liittyvien riita- ja rikosasioiden varalle. Vakuutuksesta korvataan kohtuulliset ja välttämättömät asianajo- ja oikeudenkäyntikulut. Korvata voidaan sekä omia että vastapuolen oikeuskuluja. Korvaus on enintään 30 000 euroa ja omavastuu 10 % kokonaiskulusta.

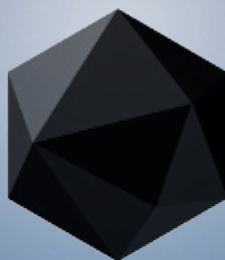
– Oikeusturvan muodostuminen on monien säädösten muodostama tilkkutäkki. On meidän juristien tehtävä selvittää, miten liiton jäsenen oikeusturva parhaiten yksittäisessä tilanteessa toteutuu, Ridanpää sanoo. 🟡

SPJL:n vakuutus antaa laajan oikeusturvan

SPJL:n jäsenyys tarjoaa jäsenilleen kattavan oikeusturvavakuutuksen työtai virkasuhteeseen liittyvien riita- ja rikosasioiden varalle.

Kotivakuutuksen yhteyteen liitetty oikeusturva korvaa kuluja vain vapaa-aikaan liittyvissä asioissa, kun taas SPJL:n vakuutus kattaa työstä aiheutuvat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut. LähiTapiolan kanssa toteutettu oikeusturvavakuutus on räätälöity erityisesti liiton jäseniä turvaamaan.

Vakuutuksen tarkka sisältö ilmenee vakuutusehdoissa, joihin kannattaa perehtyä huolellisesti. Ne löytyvät liiton verkkosivuilta. Tarkasta ehdot erityisesti, jos urasi on vasta alussa tai olet eläköitymässä, sillä työsuhteen alkuun ja loppuun liittyy erityisiä ehtoja.

SECD-DAY

Conference and Exhibition

29.–30.1.2025 Helsingin Messukeskus

SecD-Day-tapahtuma edistää Suomen kokonaisvaltaista turvallisuutta tuottamalla tietoa puolustus-, turvallisuus-, avaruus- ja ilmailuteollisuuden ajankohtaisista aiheista, tuotteista ja palveluista.

Kaksipäiväinen kuratoitu tapahtuma koostuu konferenssiohjelmasta ja näyttelystä. Korkeatasoinen konferenssi-ohjelma teemalla "There is no security without industry" tarjoaa näkökulmia alan ajankohtaisuuteen.

Puhujat edustavat alansa kirkkainta asiantuntemusta Suomesta ja ulkomailta.

Rekisteröidy tapahtumaan

Viranomaiset pääsevät tapahtumaan veloitusetta sekä poliisiammattikorkeakoulun, pelastusopiston ja maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijat.

Rekisteröidy ja tutustu ohjelmaan: **secd-day.fi**

Merkityksellistä työtä

Miia Pohjolainen tunsu olevansa omalla alallaan jo hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen ensimmäisenä päivänä.

TEKSTI

Päivi Tolonen

KUVA

Katja Almgren

Vuoromestari **Miia Pohjolainen** saapuu haastattelun vapaapäivänään. Edellisenä aamuna hän oli päättänyt 12 tunnin mittaisen yövuoron Keravan hätäkeskuksessa.

– Teemme pääsääntöisesti kahta vuoroa: klo 7–19 ja klo 19–7. Yövuoron jälkeen on yleensä kaksi vapaapäivää, mutta menen huomenna lyhyempään työvuoroon klo 9–16, jotta kolmen viikon tuntikertymä tulisi täyteen, hän selvittää.

Keravan hätäkeskus on Suomen kuudesta hätäkeskuksesta suurin, se kattaa koko Uudenmaan alueen. Puheluita tulee noin 3 000 vuorokaudessa, kun valtakunnallinen määrä on 8 000–9 000 puhelua. Päivisin hätäkeskussalissa istuu 20–30 päivystäjää ja öisin noin puolet vähemmän. Kesällä ja juhlapyhinä on kiireisempää ja paikalla enemmän päivystäjiä.

– Tämän vuoden juhannuksena tuli koko maassa 28 300 hätäilmoitusta ja viime vuonna yhteensä noin kolme miljoonaa, Pohjolainen summaa.

Päivystäjät ottavat Keravalla vastaan noin 9–10 puhelua tunnissa. Puheluun vastataan parhaimmillaan 4–5 sekunnissa ja kiireellisessä hätätilanteessa apu lähtee paikalle sekunneissa.

– Jos puheluun ei meillä vastata ruuhkan vuoksi 20 sekunnissa, se siirtyy parivarmistuskukseemme Turkuun ja 25 sekunnin päästä myös muihin hätäkeskuksiin.

Hätäkeskussalissa on myös erikseen tehtävänseuranta-pöytiä, joiden ääressä päivystäjät hoitavat keskuksen ja kentän välistä viestintää. Kiireettömissä tehtävissä ”tese” valitsee aina, mikä yksikkö lähtee paikalle.

– Kiireellisissä hätätilanteissa puolestaan järjestelmä ehdottaa, mikä yksikkö lähtee tapahtumapaikalle. Mutta tese-päivystäjät toimivat puskurina; jos he huomaavat, että yksikkö ei ole tilanteeseen sopiva, he voivat etsiä sopivamman yksikön.

Ensihoito- ja poliisitehtäviä koskevia soittoja tulee eniten. Lisäksi hätäkeskus välittää pelastuksen tehtäviä, sekä jonkin verran sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtäviä.

– Jos hätäpuhelu tulee merialueelta, yhdistämme sen Meripelastuskeskukseen, joka toimittaa sinne apua. Meille tule-

vat myös muun muassa yleisissä tiloissa olevien paloilmointilaitteiden hälytykset, vuoromestari listaa.

Vastuulla ammatinhallinta

Pohjolainen on työskennellyt Keravalla 24 vuotta. Hän valmistui hätäkeskuspäivystäjäksi Kuopion pelastusopistolta vuonna 2000.

– Sain täältä heti valmistuttuani työpaikan. Toimin hätäkeskuspäivystäjänä vuoteen 2014 saakka, jolloin minusta tuli ylipäivystäjä. Vuonna 2020 aloitin vuoromestarina. Sitä ennen suoritin työni ohella vuoden mittaisen lähiesimieskoulutuksen.

Keravalla on paikalla kaksi vuoromestaria kerrallaan. Toinen johtaa päivystyssalin operatiivista toimintaa ja katsoo että kaikki ovat tulleet töihin, hoitavat työtehtävänsä ja pitävät riittävästi taukoja.

– Kun taas olen hallinnollisen vuoromestarin roolissa, teen muun muassa sairauslomakirjauksia, ylityökutsuja sekä työvuorojakoa. Jos hallintotöitä ei ole, teen normaalia salityötä.

Vuoromestarilla on apunaan kaksi ylipäivystäjää ja noin kahdeksan alaista, eli päivystäjää.

Pohjolainen käy myös kehityskeskusteluita alaistensa kanssa, sekä vastaa heidän ammatinhallinnastaan ja lisäkoulutuksestaan. Puolet hänen työstään koostuu karkeasti vuoromestarityöistä, puolet salityöistä.

Osana auttamisen ketjua

Hätäkeskuspäivystäjän työssä raskainta on sen pakkotahisuus ja kuormittavuus: puhelut koskevat hätätilanteita ja raskaita asioita.

– 12 tunnin työvuoro on pitkä, vaikka taukoja saakin pitää tarpeen mukaan. Pitäisi nimittäin jaksaa keskittyä koko ajan ja tehdä oikeita päätöksiä. Joissakin muissa hätäkeskuksissa vuoron pituus on 10 tuntia, mikä olisi mielestäni parempi. Toki on niin, että osa työntekijöistä tykkää pitkistä vuoroista, koska siten saa enemmän vapaapäiviä, hän pohtii.

Ikääntyessään päivystäjällä on mahdollisuus keventää yövuoroja vaihtamalla niiden alku- ja loppuaikaa. Joku päi-

vystäjä saattaa työskennellä kello 12–24, toinen 16–04. Itselleen sopivampaa vuoroa voi tehdä myös lääkärintodistuksen nojalla, tai silloin, kun oma elämäntilanne on hetkellisesti kuormittava.

Hienointa päivystäjän työssä on Pohjolaisen mukaan sen merkityksellisyys: hän saa olla osa auttamisen ketjua. Paras fiilis tulee siitä, kun kuulee, että joku potilas, jonka auttamisessa on ollut mukana, on selvinnyt vaikeasta hätätilanteesta.

– Lisäksi tässä työssä ei ole kahta samanlaista päivää. Vieläkin tulee eteen tapauksia, josta mietin että ”ai näinkin voi käydä”.

Ammatti löytyi sattumalta

Viimeisin iso ja kuormittava tapaus oli Viertolan kouluam-puminen. Keskuksessa järjestettiin heti sen jälkeen defusing-ohjaus, jossa tapauksessa mukana olleet päivystäjät pohtivat, mitä ajatuksia ja tunteita puhelut toivat mieleen.

– Olin mukana ohjaamassa keskustelua defusing-ohjaajana. Defusing tarkoittaa psyykkisesti kuormittavan tai traumaattisen tilanteen purkamista muutaman tunnin sisällä tapahtumasta.

Pohjolainen toimii myös yhtenä viidestä vertaistukiohjaajasta. Jos jokin tapahtuma vaivaa päivystäjän mieltä pidempään, hän voi kääntyä vertaistukiohjaajan puoleen.

– Pidämme noin tunnin mittaisen keskustelun. Pohdimme siten yhdessä, tarvitseeko henkilö vielä pari tapaamista vai olisiko muita vaihtoehtoja tilanteen purkamiseksi.

Jos vertaistukiohjaaja huomaa, ettei joku päivystäjä ole aivan oma itsensä salissa, hän kysyy haluaisiko tämä jutella.

– Olen itse paininut samojen ajatusten ja tuntemusten parissa kuin muutkin päivystäjät. Välillä tulee riittämättömyyden tunteita; annoinko esimerkiksi oikeat auttamisohjeet puhelun aikana, selvisikö henkilö tilanteesta, teinkö riittävästi.

Pohjolaisesta piti tulla alun perin radiotoimittaja. Mutta jossain vaiheessa häntä alkoi kiinnostaa pelastusala ja poliisin ammatti. Hän löysi sattumalta yhteishakuoppaasta puolentoista vuoden mittaisen hätäkeskuspäivystäjän koulutuksen Pelastusopistossa Kuopiossa.

– Tykkäsin opinnoista heti ensimmäisestä koulupäivästä lähtien. Tässä ammatissa yhdistyvät poliisi- ja pelastustoimi sekä vähän radiokin, kun annan lisätietoja kentällä toimiville viranomaisille.

Työyhteisö on tärkeä voimavara ja Pohjolaisen mukaan kokonaisuudessaan aivan mahtava porukka.

– Jos joku irtisanoutuu, hän sanoo yleensä, että työkave-reita tulee kova ikävä. Minulle tulisi kyllä ikävä myös tätä työtä, hän summaa. 🟡

↑ **Miia Pohjolainen** työskentelee vuoromestarina Keravalla. Hän on myös ollut mukana jalkauttamassa post-traumatyöpaja-toimintaa Hätäkeskuslaitokseen.

MARKO RIKALAINEN
pääluottamusmies, poliisihallinto

ANNE RAKKA
jäsenrekisterisihteeri

Olen työpaikallani Lapin poliisilaitoksella kuullut, että Suomi ja Ruotsi ovat sopineet uudesta poliisiyhteistyöstä. Mitä se oikein tarkoittaa ja mikä vaikutus sillä on omaan työhöni kentällä?

MR Suomi-Ruotsi-valtiosopimusta koskeva laki vahvistettiin 17.5.2024 ja laki on viralliselta nimeltään ”*Laki Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdystä sopimuksesta*”. Laki astuu voimaan asetuksella säädettynä ajankohtana, eli vielä se ei ole vahvistuksesta huolimatta voimassa. Tehtäviä tulevat hoitamaan vain poliisimiehet, jotka ovat vapaaehtoisesti hakeutuneet tehtäviä vastaavaan koulutukseen ja antaneet ennalta suostumuksensa hoitaa niitä.

Nyt kuitenkin suunnitellaan jo toiminnan konkreettista toteuttamista voimaantuloa silmällä pitäen.

Koska avoinna olevia kysymyksiä on vielä niin paljon, jokoisen vapaaehtoiseksi harkitsevan poliisimiehen on syytä pohtia sitä, mihin on lähdössä mukaan. Neuvoisinkin odotamaan päätöstä siihen asti, että kaikki yhteistyösopimukseen liittyvät avoimet kysymykset ovat saaneet vastauksen.

Valtioneuvoston mukaan tässä sopimuksessa on kyse uudenlaisesta yhteistyöstä Suomen ja Ruotsin poliisien välillä. Maiden välillä ei ole aiemmin ollut kahdenvälistä sopimusta poliisiyhteistyöstä.

Sopimus sisältää määräykset pyynnöstä ja ilman pyyntöä toteutettavista kiireellisistä toimenpiteistä. Kummassakin tilanteessa toisen valtion viranomainen voi ylittää rajan ja ryhtyä toimiin vain, jos kyse on sellaisen vakavan rikoksen torjumisesta, johon liittyy ihmisen henkeä, terveyttä tai

ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vaara. Tällaisia vakavia rikoksia ovat esimerkiksi raiskaus, törkeä pahoinpity ja henkirikokset.

Sopimuksessa tarkoitetun avun antaminen on vapaaehtoista. Apua ei olisi mahdollista antaa esimerkiksi silloin, kun vapaata poliisipartiot ei ole saatavilla.

Toisessa valtiossa vakavien rikosten takia työskentely vaikuttaa merkittäväällä tavalla sekä poliisimiesten että toiminnan kohteena olevien henkilöiden asemaan ja perusoikeuksien toteutumiseen rajan kummallakin puolella. Poliisi-toiminnassa ja poliisin tuottamissa palveluissa korostetaan perus- ja ihmisoikeuksia niin Suomessa kuin Ruotsissakin.

Sekä apua vastaanottavan että sitä antavan valtion tulee ehdottomasti etukäteen varmistaa, että yhteistyötä suorittavat, kummankin valtion poliisipartiot omaavat tarvittavat tiedolliset, taidolliset ja kielelliset valmiudet työskennellä itsenäisesti ilman että yksittäisen poliisimiehen työturvallisuus tai oikeusturva taikka toiminnan kohteena olevan henkilön oikeusturva tai perusoikeudet saattaisivat vaarantua.

Auki olevia kysymyksiä sopimukseen liittyen ovat muun muassa miten varmistetaan toisen maan toimivaltuuksia ja poliisitoimintaa ohjaavien määräyksien ja lainsäädännön tuntemus, miten taataan poliisimiesten työturvallisuus ja oikeusturvan toteutuminen sekä miten varmistetaan yhteistyöhön osallistuvien kielitaito.

Lisäksi auki on kysymys vaikutuksesta palkkaukseen. Neuvottelut asiasta on jo aloitettu henkilöstöjärjestöjen ja Poliisihallituksen välillä, mutta ratkaisua ei olla vielä saatu. Sopimuksen mukaiseen yhteistyöhön osallistuminen on siis vapaaehtoista, eikä valtioiden välinen sopimus vaikuta heihin, jotka eivät vapaaehtoisesti lähde siihen mukaan.

☞ Koska avoinna olevia kysymyksiä on vielä niin paljon, jokaisen vapaaehtoiseksi harkitsevan poliisimiehen on syytä pohtia sitä, mihin on lähdössä mukaan.

– Marko Rikalainen Suomi-Ruotsi -yhteistyöstä.

Työskentelen poliisissa 40-sarjan tehtävissä, ja olemme työkavereiden kanssa keskustelleet siitä, jatkuuko 40-sarjan kehittämistyö edelleen. Mikä tilanne on?

MR 1.3.2024 tehdystä tarkentavan virkaehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjassa on yksimielisesti sovittu, että poliisitoimen tehtäväsarjan 40 "Ammatti- ja asiantuntija-tehtävät" kehittämistä jatketaan. Näin ollen työntekijä sekä henkilöstöjärjestöt ovat sitoutuneet siihen, että 40-tehtäväsarjan vaatimuustasojen kuvauksien tekstimuutokset ovat ensisijaisia tulevalla neuvottelukierroksella.

Kehittämistyötä on tuki jo tehty ennen allekirjoituspöytäkirjaakin. SPJL on laatinut omia versioita tuleviksi teksteiksi muun muassa luottamusmieskoulutusten yhteydessä, jotta kentän ääni tulee kuulluksi.

Sopimusosapuolten yhteinen kehittämistyö jatkuu Poliisin virkaehtosopimusasioiden työvaliokunnassa.

Poliisitoimessa käynnissä oleva tuottavuusohjelma saattaa vaikuttaa 40-sarjassa työskentelevien virkamiesten tehtäviin. Tästä syystä Poliisin virkaehtosopimusasioiden työvaliokunnassa on sovittu, että kehittämistyöhön otetaan aikalisä ja työ jatkuu, kun tuottavuusohjelman vaikutukset tehtävänkuvuihin ja organisaatorakenteeseen ovat selvillä.

Kehittämistyö jatkuu edelleen tuottavuusohjelmaan liittyvien ratkaisujen jälkeen. Asia ei siis ole hautautunut tai jäänyt unholaan. Tavoitteena on saada tämäkin tehtäväsarja kuntoon seuraavien virastoeräneuvottelujen yhteydessä.

Kuinka toimin, kun olen jäämässä eläkkeelle? Voinko hyödyntää jäsenetuja ja vakuutuksia myös eläkkeellä ja saanko Poliisi & Oikeus -lehden jatkossakin?

AR SPJL:llä ei ole eläkeläisjäseniä, joten jäsenyys liitossa päättyy eläköitymisen myötä. Kun tiedät eläkepäiväsi alkupäivämäärän, ilmoitathan siitä liittoon verkkolomakkeella, jonka löydät osoitteesta spjl.fi.

Liiton kautta saamasi jäsenvakuutukset ovat voimassa jäsenyysvuoden loppuun asti. Jos jäät eläkkeelle esimerkiksi 1.6.2025, ovat vakuutukset voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Toisaalta jos jäät eläkkeelle 1.1.2025, vakuutukset päättyvät vuoden 2024 loppuun.

Eläkeläisenä voit edelleen varata liiton edullisia mökkejä sekä Member+ palvelun mökkejä ja huoneistoja entisen jäsennumerosi avulla, joten se kannattaa pitää tallessa. SPJL mobiili lakkaa toimimasta eläköitymisestä alkaen.

SPJL:n kalenterin saat tilattua jatkossa maksullisena SPJL:n verkkokaupasta kauppa.spjl.fi. Tuotesivulle on lisätty alennuskoodi, jota käyttämällä liitosta eläkkeelle jääneet entiset jäsenet saavat tilauksen postikuluitta.

Poliisi & Oikeus -lehti siirtyy verkkojulkaisuksi vuoden 2025 alusta. Lehti ilmestyy ensi vuonna viisi kertaa: 26.2., 16.4., 4.6., 10.9. ja 12.11. osoitteessa poliisijaoikeus.fi. Muistutuksen uusimmasta numerosta voi tilata omaan sähköpostiosoitteeseen sivuston auettua. 🟡

Tavoitteena hyvä turvallisuuskulttuuri

Poliisiorganisaation turvallisuuskulttuuri on kohentunut merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana. Se vaatii silti jatkuvaa huomiota ja halua kehittää turvallisuusasioita edelleen. Laajemman muutoksen aikaansaaminen työyhteisössä vaatii pitkäjänteistä työtä. Siihen tarvitaan johtajaa ja johtajuutta – päällystää.

TEKSTI Veli Hukkanen

Poliisin turvallisuuskulttuuri on tehnyt hurjan loikan poliisiurani aikana. 1980-luvulla mentiin kotikeikalle kravatti kaulassa ja takki auki, FN-pistooli ja patukka vyöllä, ilman suojaaliivejä. Maijassa olevat rasakat suojaliivit puettiin ylle vain äärimmäisissä tilanteissa.

Poliisin varusteet ja työturvallisuus olivat heikolla tasolla. Poliisiasemien toimitilaturvallisuus puolestaan erittäin heikolla tasolla. Poliisipäivystykset olivat avoinna vuorokauden ympäri, ja poliisitaloihin oli monesti vapaa pääsy 24/7. Työsuojelun ja työturvallisuuden integraatio operatiiviseen poliisitoimintaan oli

orastavassa kehitysvaiheessa. Toimitilaturvallisuuteen liittyvät normit olivat lähinnä pelastuslaissa. Mystiset valmiussuunnitelmat olivat pölyistä kassakaappitavaraa.

Neljän vuosikymmenen aikana on poliisin operatiivisen toiminnan turvallisuuskulttuuri nostettu nykyiselle tasolle pitkäjänteisellä työllä. Operatiivisen toiminnan johtaminen, työturvallisuus, riskienhallinta, toimintataktiikat, voimankäyttö- ja suojavälineet sekä muut varusteet ja koulutus ovat huipputasoa.

Myös poliisin toimitiloissa ja niiden turvallisuudessa on tapahtunut merkittävää kehitystä. Poliisitalokonseptin mukaan rakennettavat uudet poliisitalot ja turvatekniikan parantaminen vanhoissa taloissa eivät kuitenkaan auta, jos tiloissa työskentelevissä ihmisissä on paljon heikkoja lenkkejä. Siltä osin poliisin turvallisuuskulttuurissa on edelleen runsaasti kehittämistarvetta.

Turvallisuuskulttuurin johtaminen

Turvallisuusasiat eivät ole vaikeita, mutta ellei organisaation johto ja esimiehet kiinnitä niihin toistuvasti ja johdonmukaisesti huomiota, se on viesti henkilöstölle, että ne eivät ole ammatille ja organisaatiolle tärkeitä. Henkilöstö tulkitsee asioiden tärkeyttä tällä logiikalla kaikissa asioissa.

Poliisiorganisaation sisäisen turvallisuuden, varautumisen ja riskienhallinnan tulisi

Kulttuurien selityksiä

Toimintakulttuuri on organisaation omaksuma tapa toimia suhteessa tiettyihin asioihin. Voidaan puhua organisaatiokulttuurista.

Ammattikulttuuri todentaa ammatissa tärkeinä pidettyjä asioita. Kulttuuri voi olla organisaatiolle vahvuus ja kilpailuvaltti, mutta yhtä hyvin myös heikkous ja jonkinlainen verho, joka estää näkemästä asioita oikeassa valossa. Ammattikulttuurin keskeinen sisältö on ideologioissa, joilla tarkoitetaan ammattiryhmän näkemyksiä ja käsityksiä siitä, mihin työssä tulee sitoutua, mikä on sallittua ja mikä väärää toimintaa.

Poliisikulttuurilla tarkoitetaan poliisin organisaatiokulttuuria. Voidaan puhua myös ammattikulttuurista. Poliisin ammatikulttuuriin ei perinteisesti ole sisällynyt

organisaation sisäisestä turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtimista.

Turvallisuuskulttuuri on organisaatiokulttuurin riskienhallintaan ja turvallisuustoimintaan painottunut osa. Turvallisuuskulttuurilla tarkoitetaan siis organisaation toimintakulttuuria riskienhallinta- ja turvallisuusasioissa. Turvallisuuskulttuuri voidaan myös nähdä organisaatiokulttuurin alakulttuurina, joka pitää sisällään yksilöt sekä työn ja organisaation kaikki ne tekijät, jotka vaikuttavat työn terveellisyyteen ja turvallisuuteen. Heikko turvallisuuskulttuuri näkyy organisaation toiminnassa henkilöstön huonona turvallisuustietoisuutena. Arjen tasolla se voi ilmentyä esimerkiksi siten, että omaa riskialtista toimintaa ei tunnisteta tai että omassa toimintaympäristössä esiintyviä riskejä ei tunnisteta.

sisältyä poliisin peruskoulutukseen, täydennyskoulutukseen, työpaikkakoulutukseen, poliisiyksikön tulokaskoulutukseen ja erityisesti päivittäistoimintaan.

Päällystö on keskeisessä roolissa ja vastuussa yksikkönsä organisaatio-, toiminta- ja turvallisuuskulttuurin jatkuvassa kehittämisessä. Tällaisten haasteiden ratkaisusta päällystölle maksetaan palkkaa. Ryhmänjohtajilla taas on paljon vaikutusvaltaa oman ryhmänsä toiminta- ja turvallisuuskulttuurin muuttamiseen. Erityisen tärkeää on, että henkilöstö oppii tunnistamaan riskejä ja vaaran lähteitä omassa toimintaympäristössään.

Asiat kehittyvät yleensä joko kriisien tai johtajuuden kautta. Se on nähtävissä myös poliisin turvallisuuskulttuurin kehityksessä pitkällä aikavälillä. Jos organisaation turvallisuuskulttuuri on huono, se saattaa taannuttaa paremmankin yksilön huonoihin tapoihin. Tämän vuoksi tietoinen turvallisuuskulttuurin johtaminen on kriittistä turvallisuusjohtamisessa.

Varautuminen ja suorituskyvyn turvaaminen noussut keskiöön

Aloittaessani tehtävässäni vuonna 2015 turvallisuuspäällikön työ ymmärrettiin hyvin suppeasti toimitilaturvallisuus-käsitteen kautta. Tuolloin poliisilaitoksen turvallisuustoiminnan koordinointi, vastuut, roolit, prosessit, ohjeistukset ja käytännöt olivat epäselviä ja puutteellisia. Tähän vaikutti osaltaan se, että organisaatioturvallisuuteen ja riskienhallintaan liittyvä Poliisihallituksen ja poliisilaitoksen normi- ja muu ohjaus oli hyvin niukkaa ja vaatimustaso alhainen.

Toimintaympäristö ja uhkakuvat sekä turvallisuuspäällikön toimenkuva, tehtävät ja vastuut ovat perusteellisesti muuttuneet yhdeksän vuoden aikana. Vuodesta 2020 alkaen ovat varautuminen ja suorituskyvyn turvaaminen nousseet keskiöön poliisissa. Nykyään turvallisuuspäällikön ydintehtäviä kuvataan käsitteellä ”poliisin sisäinen turvallisuus, varautuminen ja riskienhallinta” (POSITUVA) tai ”organisaatioturvallisuuden omasuoja”. Turvalli-

Turvallisuusjohtamista ohjaavat määräykset

Päällystön tulisi tärkeässä turvallisuusjohtamistyössään tuntea riskienhallintaan ja organisaatioturvallisuuteen liittyvät Poliisihallituksen antamat normit. Niistä keskeisimpiä ovat:

- Poliisin riskienhallinta -määräys (POL-2024-3147)
- Poliisin organisaatioturvallisuus -määräys (POL-2021-469)
- Poliisin sidosryhmäturvallisuus -ohje (POL-2021-40388) – Kameleon lomakkeet; Turvallisuussopimus, Turvallisuussitoumus
- Poliisiuhkausten torjunta- ja hallintamenettelyt poliisissa -määräys (POL-2023-1859), Liite: Ennakollisten suojaustoimenpiteiden toimenpideohjelma
- Poliisiin kohdistuvan maalittamisen torjunta ja hallinta (POL-2019-36779)
- Poliisin operatiivinen valmiustasojärjestelmä (POL-2018-45383)
- Poliisin valmiussuunnittelu ja varautuminen -määräys (POL-2023-1897)
- Tiedon turvallinen käsittely poliisissa -määräys (POL-2020-69511)
- Sisäinen valvonta -kirje (POL-2019-43626)
- Sisäinen laillisuusvalvonta poliisissa (POL-2019-16223)
- Poliisitalokonsepti 3.0, 2021 (POL-2018-16926)
- Räjähdeiden säilyttäminen Poliisihallituksessa ja sen alaisissa yksiköissä (POL_2022-78931)

suuspäällikön ja valmiuspäällikön tehtävät limittyvät tiiviisti toisiinsa.

Yhdeksän vuoden aikana on Poliisihallituksesta käsin johdettu POSITUVA-toiminta kehittynyt sekä normien että muun ohjauksen osalta selkeäksi ja järjestelmälliseksi kokonaisuudeksi. Samalla turvallisuuspäällikön työ on muuttunut vaativaksi erityisasiantuntijapäällikkötehtäväksi, jossa turvallisuustoimintaa koordinoidaan poliisiyksikön sisällä. Helsingin poliisilaitoksen turvallisuuskulttuuri on merkittävästi paremmalla tasolla kuin aloittaessani tehtävässäni. Paljon on kuitenkin vielä tekemistä työtä.

Keväällä 2024 kävin puhumassa riskienhallinnasta päällystööpiskelijoille. Esittelin heille riskienhallinta- ja turvallisuustoimintaa käytännön esimerkkien valossa. Tavoitteeni oli saada opiskelijat havahtumaan ja arvioimaan oman yksikkönsä organisaatiokulttuuria, turvallisuuskulttuuria ja turvallisuusjohtamista. Päällimmäisenä tavoitteenani oli saada opiskelijat ymmärtämään turvallisuusjohtamisen tärkeys osana päällystön johta-

mistyötä ja ammattimaista johtamista.

Organisaatiokulttuuri muuttuu tunnetusti hitaasti. Toimintakulttuuri voi olla hidaste tai jarru asioiden kehittämiseksi. Totutuista toimintatavoista poisoppiminen ja uuden omaksuminen on yleensä yksilölle vaikeaa.

Operatiivisen toiminnan johtaminen on poliisityön ydintä, mutta ei ainoa johtamisen osa-alue. Ammattimaisella johtamisella tarkoitan tässä yhteydessä kokonaisvaltaista, laaja-alaista johtamis- ja kehittämistyötä. Komisarion töitä aikoinaan itsekkin pitkään tehneenä tiedän, että komisariorotasolla on parhaat mahdollisuudet vaikuttaa asioihin ja toiminnan kehittämiseen. Komisariorot ovat avainasemassa myös organisaation sisäisen turvallisuuden ja riskienhallinnan kehittämisessä. Päällystön tulisi ottaa turvallisuusjohtamisen osaksi omaa päivittäisjohtamistaan. 🟡

Kirjoittaja, ylikomisario Veli Hukkanen työskentelee Helsingin poliisilaitoksen Esikunnan turvallisuuspalveluissa.

Piirrostituri ja poliisi

Reijo "Repe" Maukonen on monelle tuttu poliisiaiheisistä piirroksistaan. Hän on työskennellyt Helsingin poliisilaitoksella koko 42-vuotisen poliisiuransa ajan. Ideat piirroksiin ovat syntyneet usein työpäivien aikana.

TEKSTI JA KUVAT
Katja Almgren

Kun yhdysvaltalaisen **Dik Brownen** piirtämä sarjakuva Harald Hirmuinen alkoi ilmestyä alkuvuodesta 1973, **Reijo Maukonen** oli 12-vuotias. Keskikoulua käyvä miehenalku oli innostunut piirtämisestä ja harjoitteli raapustelemalla kopioita Aku Ankoista. Kun Brownen viikin-kihahmo levisi Suomeen, Maukosesta tuli fani.

– Keskikoulussa tutustuin pariin kaveriin, jotka olivat taitavia piittäjiä, ja innostuin lisää. Harjoittelin piirtämistä ja haalin alan kirjallisuutta. Kirjahyllystäni löytyy yhä iso rivi Harald Hirmuisia.

Kun Maukonen aloitteli piirtämistä, sarjakuvatekniikkaan liittyvää koulutusta oli vain vähän tarjolla. Niinpä tekniikoita ja tyyliä oli harjoitettava itse. Parikymppisenä hän pääsi osal-

listumaan Oriveden opistolla järjestetyille kursseille vuonna 1986, jota vetivät tunnetut suomalaiset sarjakuva- ja pilapiirtäjät, joukossa muun muassa **Veikko "Joonas" Savolainen** ja **Tarmo Koivisto**. Kipinä piirtämiseen sai uutta potkua.

Oma piirrosura alkoi liiton lehdestä samaisena vuonna, kun Maukonen tarjosi Konsta-sarjakuviaan silloiselle päätoimittajalle, **Seppo Yrjöselle**. Maukosen omat karikatyyriset poliisihahmot ovatkin sen jälkeen tulleet tutuiksi Poliisi & Oikeus-lehden lisäksi Poliisin Tuen joulukorteista sekä muista alan julkaisuista. Kun Ilta-Sanomilla pyöri kuukauden kotimainen sarjakuva vuonna 1991, sai Maukonen piirroksensa myös sinne. 1990-luvun lopulla Ilta-Sanomien julkaisivat poliisisarjakuvia viikonloppuisin.

↑ Reijo "Repe" Maukonen on pysynyt tyylilleen uskollisena vuosikymmenet.

← Reijo Maukonen lainaa mielellään piirroksia reseptikirjoja kirjastosta, sillä omiin nurkkiin ei mahdu enempää säilöön.

Tekniikka kehittyä

Vaikka Maukonen on pysynyt tyylilleen uskollisena vuosikymmenet, ovat välineet ja tekniikka osin muuttuneet.

– Ensimmäiset painetut sarjakuvat olivat mustavalkoisia. Niihin sain "väriä" leikkaamalla mukaan rasterikalvoa. Sivellintäkin kokeilin, mutta se oli melko hankalaa. Ääriäsi-voissa siirryin nopeasti huopakynään, jolla piirrän ne edelleen, mutta pintojen värittämisen teen nykyisin tietokoneella.

Maukonen myöntää, että tussilla piirtäessä sattuu toisinaan lipsahduksia, jonka vuoksi puhtaaksi piirtäminen on aloitettava alusta. Hän ottaa sen hyvänä harjoitteluna, ja kuvankäsittelyohjelmaa hän käyttää yleensä värittämisen lisäksi vain viivojen pieneen siistimiseen.

– IBM Aptiva taisi olla ensimmäinen tietokone, jonka omistin. Kesti kuitenkin kauan, ennen kuin se tuli mukaan piirtämishommiin. Kuvankäsittelyohjelma Photoshop asennettiin silloin koneelle levyltä, ja paketti oli arvokas.

Ideat syntyvät arjesta

Maukonen on työskennellyt koko uransa Helsingin poliisilaitoksella. Työvuorojen aikana taskussa kulkee pieni vihkonen, jos arjen sattumuksista tarttuisi piirroksiin aineesta. Luomisen tuska on silti toisinaan melkoinen, eikä se ole helpottanut kokemuksen myötä.

– Aiheiden käsittely vaatii nykyisin melkoista tasapainoilua, eikä kaikkia ideoita vain voi käyttää. Jos aihe on provokatiivinen, on yleensä parasta nukkua yön yli. Lukija ei myöskään saa joutua miettimään, onko idea piirtäjän vai kustantajan.

Kun käsikirjoitus on sarjakuvalle valmis, menee sen piirtämisessä yleensä kolmesta neljään tuntia.

Haastavana Maukonen on kokenut tilanteet, joissa häneltä on tilattu karikatyyri eläkkeelle jäävästä kollegasta.

– Haastavaa siinä on se, että en juurikaan ole tehnyt näköis-karikatyyrejä, mutta silti olen halunnut yrittää. Ne ovat työläisiä, ja sen vuoksi olen joskus joutunut sanomaan kysyjille myös ei.

Muutoksia uralla ja elämässä

Maukosesta tuli poliisi sattumalta. Armeijassa kavereiden kanssa tuli juttua, jos he hakisivat yhdessä Poliisikouluun. Sitä ennen hän oli pyrkinyt pariin otteeseen arkkitehtikoulutukseen, muttei ollut tullut valituksi.

Ensimmäiset 10 virkavuotta vierähtivät viinan salakau-pan valvonnassa siviilivaatteissa. EU-jäsenyyden myötä Suomen alkoholilainsäädäntöä uudistettiin ja keskiolutta alkoi saada huoltamoista ja kioskeista. Se tarkoitti muutoksia Maukosen työhön ja totuttelua haalareihin Pasilan poliisi-piirissä.

– Toki alkoholi on edelleen omassa duunissa olennaisessa osassa, sillä se on poliisia paljon työllistävä tekijä. Vuodesta 2015 lähtien olen myös vastannut poliisilaitoksen lausunoista Aluehallintoviranomaiselle anniskelulupiin liittyen. Kun ottaa huomioon Helsingissä sijaitsevien kuppiloiden määrän, se tarkoittaa satoja lausuntoja vuodessa.

Järjestyspoliisityön ohella Maukonen on työskennellyt vuosikaudet ulkomaalaisasioiden parissa.

– Se on tuonut valtavasti sisältöä työhön. Olen päässyt kouluttamaan henkilöstöä, osallistumaan ulkomaalaisvalvontaan sekä turvapaikkaprosesseihin.

Kesällä 2025 Maukonen on jälleen uuden edessä, sillä kesäkuun alusta alkavat ansaitut eläkepäivät. Suurempia suunnitelmia miehellä ei kuitenkaan ole, mutta kuka tietää, jos vuosien aikana kertyneistä piirroksista tulisi kasattua vaikkapa kirja! 🟡

Poliisien Vakuutuskassan toiminta päättyy

Poliisien Vakuutuskassan toiminta on päättymässä 90 vuoden jälkeen. Kassanjohtaja Tomi Sevander kertoo, miksi toiminta päättyy ja miten se vaikuttaa kassan jäseniin.

Mitä varten kassa on ollut olemassa ja mitä hyötyä kassan jäsenyydestä on ollut?

Kassa on perustettu jo vuonna 1934, mutta kassan nimi on vaihtunut historiansa aikana useampaan kertaan. Kassa perustettiin eräänlaiseksi poliisien sosiaaliavustuskassaksi aikana, jolloin poliisilla tai poliisin omaisilla ei ollut mahdollista saada juurikaan tukea, jos poliisi joutui työkyvyttömäksi tai pahimmillaan menehtyi työtehtäviensä takia. Vuosikymmenten aikana kassan toiminta on muuttunut paljon ja myös avustusten määrät sekä merkitys ovat pienentyneet.

2000-luvun aikana kassa on myöntänyt jäsenilleen sääntöjen mukaisesti ikään ja työkyvyttömyyteen perustuvia avustuksia sekä hautausavustuksia. Näitä avustuksia kassa on maksanut vuosittain yhteensä noin 200 000–250 000 euron edestä. Yksittäisten avustusten summat ja määräytymisperusteet on kirjattu kassan sääntöihin, jotka Finanssivalvonta on aina hyväksynyt ja vahvistanut. Hautausavustus on ollut 2 500–6 000 euroa riippuen kuolinsyyistä. Ikään perustuvat ja työkyvyttömyyden perusteella maksettavat avustukset ovat olleet enintään 1 346 euroa riippuen siitä, kuinka paljon jäsen on maksanut jäsenmaksuja kassalle.

Miksi Poliisien Vakuutuskassan toiminta ollaan lopettamassa?

Kassan toiminta muuttui oleellisesti vuonna 2007 asetusmuutoksesta, jolloin ns. kassan pakkojäsenyys poistui. Siihen saakka jokaisen vakituiseen poliisivirkkaan nimitetyn oli liityt-

tävä myös Poliisien Vakuutuskassaan ja alkaa maksaa jäsenmaksua kassalle.

Pakkojäsenyyden poistumisen myötä kassan edustajiston kokous päätti, että kassa suljetaan vuonna 2010 ja uusia jäseniä ei enää oteta.

Päätöksen myötä kassan jäsenmäärä alkoi laskea noin 200:lla vuosittain, mikä on tarkoittanut myös jäsenmaksutuottojen pienentymistä. Toki kassan taloudenpito on perustunut aina enemmän kassan varallisuudesta saatuihin sijoitustuottoihin kuin jäsenmaksuihin.

Kassa ei ole lopettamassa toimintaansa sen takia, että kassan talous olisi nyt huonossa kunnossa. Lopettamiseen tähtäävät muutokset on tehty sen vuoksi, ettei kassan toimintaa nähty enää tarkoituksenmukaisena.

Milloin kassan toiminta päättyy?

Kun vakuutuskassalaki muuttui vuoden 2021 alusta, Poliisien Vakuutuskassan oli muutettava sääntöjään, jotta ne vastaisivat uuden lain vaatimuksia. Sääntömuutoksen yhteydessä kassan hallitus esitti muutettavaksi myös kassan sääntöjen pykälän, jossa määriteltiin kassan vähimmäisjäsenmäärä eli vakuutettujen määrä. Aikaisemmin määrä oli 400, sääntömuutoksen jälkeen se on 2 300. Vakuutettujen määrän alittaessa 2 300 kassan on kuuden kuukauden kuluessa aloitettava kassan purkamistoimet ja hakeuduttava selvitystilaan.

Poliisien Vakuutuskassan edustajiston kokous päätti sääntömuutoksista keväällä 2024, minkä jälkeen uudet säännöt astuivat voimaan kesäkuussa Finanssivalvonnan hyväksynnän ja vahvistuksen jälkeen. Kassan hallitus on

arvioinut, että 2 300 vakuutetun raja alittuu kesä-elokuussa 2025.

Saako kassasta avustuksia normaaliin tapaan ennen selvitystilan alkamista?

Kassan purkamisen valmistelut tehdään Finanssivalvonnan valvonnassa. On vielä joi-
tain yksityiskohtia, joita on tarpeen selvittää ennen kuin suunnitelmat hyväksytetään Finanssivalvonnalla.

Tämän hetkisen käsityksen mukaan kassan toiminta ja avustusten maksaminen tapahtuu normaaliin tapaan sääntöjen mukaisesti selvitystilan alkamiseen saakka. Esimerkiksi, kun vakuutettu (jäsen) ensi vuonna täyttää 58 vuotta, hänen on viimeistään 12 kuukauden kuluessa annettava ikään perustuvaa avustusta lähettämällä kassalle avustushakemus. Hakemus kannattaa lähettää kassalle jo hyvissä ajoin, vaikka oikeus avustukseen alkaakin vasta 58 vuoden iässä. Samoin haetaan työkyvyttömyysperusteista ja hautausavustusta sekä ns. vapaakirjaan pohjautuvaa osuutta. Ohjeet ja avustushakemuksen tekoon löytyvät verkosta www.poliisienvakuutuskassa.fi

Mitä selvitystila tarkoittaa?

Kun kassa on hakeutunut selvitystilaan, kassa siirtyy Finanssivalvonnan hyväksymän ja nime-
tyn selvitysmiehen tai selvitysmiesten haltuun. Tällöin myös oikeus sääntöjen mukaisten avustusten saamiselle päättyy.

Kassan hallituksella on ollut koko ajan tavoitteena, että jokainen kassan vakuutettu (jäsen) tulisi saamaan kassasta ”omansa pois”.

Selvitystilassa jokaiselle sen hetkisellemme vakuutetulle tullaan laskemaan osuus, jonka on oikeutettu saamaan kassasta. Osuuteen vaikuttaa ainakin se, paljonko vakuutettu on maksanut jäsenmaksuja kassalle ja paljonko kassalla on jakoperusteista varallisuutta. Laskentaperusteet tulee laatimaan kassan ulkopuolinen aktuaari, ja ne tullaan hyväksyttämään Finanssivalvonnalla.

Mistä tiedän olenko kassan jäsen?

Kassan jäsenmäärä (vakuutettujen määrä) on nyt noin 2500. Kassalla on tiedossa jokaisen jäsenen liittymisvuosi, kuinka paljon jäsen on maksanut jäsenmaksuja ja onko niissä ollut katkoksia.

Lähtökohtaisesti ennen vuotta 2007 vakituiseen poliisivirkaan nimetyt ovat kassan jäseniä.

Vuosien aikana on tullut esille yksittäisiä tapauksia, joissa poliisivirassa oleva ei ole ikinä liittynyt kassaan. Tästä ei ole koitunut yksittäiselle henkilölle isoa haittaa, sillä sen, minkä hän olisi maksanut jäsenmaksuna kassalle, hän olisi saanut suurin piirtein avustuksena takaisin täyttäessään 58 vuotta. Toki näissä tapauksissa henkilön omilla ei ole ollut oikeutta saada kassasta hautausavustusta.

Vielä pieni joukko vuonna 2007–2010 vakituisen poliisiviran saaneista liittyi kassaan. Poliisihallinnossa työskenteleviltä jäseniltä peritään kassan jäsenmaksu kuukausittain palkasta. Kun tilinauhassa näkyy rivi 4,30 euroa Poliisien Vakuutuskassa, tarkoittaa se, että olet edelleen jäsenmaksua maksava jäsen. Jäsenmaksua tulee maksaa täydet 25 vuotta, jonka jälkeen jäsenmaksuvel-

voite päättyy ja kassa katkaisee jäsenmaksuperinnän palkasta.

Huomioitavaa on, että jäsen on voinut olla yli 25 vuotta vakituksessa poliisivirassa, mutta jäsenmaksut peritään palkasta edelleen. Tämä tarkoittaa, että maksuhistoriassa on ollut katkoksia esimerkiksi virkavapauksien vuoksi tai jäsenmaksuperintä on voinut katketa toiseen virkaan nimittämisen takia.

Niille kassan jäsenille, jotka eivät ole enää valtionhallinnon palveluksessa, kassa on lähettänyt jäsenmaksulaskun jäsenen ilmoittamaan osoitteeseen tai sähköpostiin.

Kassan jäsenyyden näet siis joko tilinauhasta tai saamastasi laskusta. Kassan hakeutuessa selvitystilaan, kassa tulee tiedottamaan ja ohjeistamaan sen hetkisiä jäseniään eri viestintäkanavien kautta. 🟡

VUOSIKOKOUSKUTSU – KALLELSE TILL ORDINARIE ÅRSMÖTE

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään perjantaina 14.3.2025 Original Sokos Hotel Tripla Pasilassa, osoitteessa Fredikanterassi 1 B, 00520 Helsinki.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 12 §:n mukaiset asiat, sääntömuutosesitys sekä yhdistyksen hallitukselle 31.1.2025 mennessä tulleet aloitteet.

Vuosikokouksessa jäsen voi valtakirjalla edustaa kahta (2) muuta jäsentä.

Tarkemmat tiedot vuosikokouksesta ja ennakkoilmoittautumisesta ilmoitetaan www.ohk.fi -sivustolla.

Vuosikokouksen johdosta mahdollisesti muodostuneet matkakulut korvataan matkalaskun perusteella jälkikäteen jäsenen ilmoittamalle tilille. Matkakulujen korvaus edellyttää osallis-

tumista koko vuosikokouksen keston ajan.

Lisätietoja antaa varapuheenjohtaja Minna Keinonen, p. 0295 627 383 tai minna.keinonen@oikeus.fi.

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry
Hallitus

VUOSIKOKOUSKUTSU

Suomen poliisihallinnon henkilöstö SPH ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään lauantaina 15.3.2025 Sokos Hotel Presidentissä, osoitteessa Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki.

Ilmoittautuminen on hotellilla klo 11.00–12.45.

Kokouslounas tarjotaan klo 12.00–13.00.

Vuosikokousmateriaali lähetetään sähköpostilla ilmoittautuneille ennen vuosikokousta.

Vuosikokous alkaa klo 13.00. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 15 §:ssä mainitut vuosikokoukselle kuuluvat asiat sekä yhdistyksen hallitukselle 15.1.2025 mennessä tulleet aloitteet.

Tarkemmat tiedot vuosikokouksesta ja ennakkoilmoittautumisesta lähetetään sähköpostitse alueiden yhteyshenkilöiden kautta.

Lisätietoja: sphry.sihteerit@gmail.com,
Jonna Kaskinen, p. 045 678 3702 tai
Jaana Varila, p. 040 558 7777
Tervetuloa!

Suomen poliisihallinnon henkilöstö SPH ry
Hallitus

Ei naispoliiseja, vaan poliiseja – lasikatot rikkoutuivat hitaasti

Naisten aseman vakiinnuttaminen poliisihallinnossa eteni verkkaisesti. Vastatuulta aiheuttivat hitaasti muuttuvat asenteet. Yhteiskunnallinen murros oli kuitenkin jo alkanut 1960-luvulle saavuttaessa, eikä poliisiorganisaatiokaan voinut jäädä kehityksen jalkoihin.

TEKSTI

Silja-Elisa Laitonen

KUVAT

JOKA / UA Saarisen
kokoelma ja
Poliisimuseo

Naisia työskenteli poliisin toimessa suuremmissa kaupungeissa lähinnä huoltopoliisin tai rikospoliisin riveissä 1950-luvulle tultaessa. Etenemismahdollisuudet olivat olemattomat ja palkka pienempi kuin mieskollegoilla, eikä edes nimikkeestä oltu päästy yhteisymmärrykseen.

Ensimmäinen alipäälystökoulutuksenkin suorittanut nainen, **Hilkka Hartamaa**, siirtyi poliisin palveluksesta Tampereen kaupungille petyttyään olemattomiin etenemismahdollisuuksiin. Niinpä naisjärjestöillä ja tuomari **Inkeri Sahlanilla** oli vielä täysi työ naispoliisien aseman kohentamisessa.

Lopulta muutama naispoliisi uskalsi esittää Suomen poliisilehdessä oman mielipiteensä siitä, miten naispoliisien työnsarkaa tulisi kehittää. He kommentoivat naisasialiikkeen kirjoitteluja sinisilmäisiksi, sillä ne eivät heidän mielestään olleet ottaneet huomioon poliisin työhön liittyviä käytännön asioita.

Vetoomuksen allekirjoittaneet naispoliisit pitivät turhana naisjärjestöjen vaatimusta siitä, että naiset hoitaisivat kaikki nais- ja lapsiasiakkaat. Se vain sitoi vähäistä naispoliisimäärää sellaisiin tehtäviin, joita miehetkin voisivat hoitaa. Heidän mielestään ei ollut todellista pelkoa siitä, että mieskollegat kajoaisivat naispuolisiin irtolaisiin, ja miehet olisivat myös täysin kykeneviä saattamaan lapsia eri sijoituslaitoksiin.

He nostivat esille myös sen, miten vähän naisille ja tytöille oli järjestetty yöpymismahdollisuuksia koulukodeissa muissa majoituspaikoissa. Naispoliisit toivoivat lisäksi pientä käteiskassaa, jolla he voisivat maksaa saattamiensa irtolaistyttöjen ruuasta ja majoittumisesta.

Kritiikkiä sai myös käytäntö siitä, että naispoliisit työskentelivät omissa vaatteissaan miesten saadessa käyttää virkavaatteita. He toivoivat saavansa pukuavustusta kuten miehetkin. Tarkkaa tietoa ei ole siitä, johtiko vetoomus käytännön muutoksiin, mutta ainakin pian sen ilmestymisen jäl-

↑ Naisetsivä työssään elokuussa 1957. (Kuva: JOKA journalistinen kuva-arkisto, UA Saarisen kokoelma)

keen Helsingin poliisilaitoksella aloitti toimessaan ensimmäinen naiskomisario.

Naisjaosto Helsingin poliisilaitokselle

Helsingin poliisilaitoksen rikospoliisin murharyhmän yhteyteen perustettiin vuonna 1955 naispoliisijaosto. Jaoston komisariona toimi **Fanny Kärkkäinen**, ja hänellä oli ryhmässään neljä etsivää. Ryhmässä tutkittiin muun muassa sikiönlähdetystapauksia, haureusjuttuja, katoamisia sekä kuolemantapauksia.

Tutkintatavat olivat tuohon aikaan hyvin erilaiset kuin nykyään: komisariot ja ylikonstaapelit hoitivat kuulustelut,

ja etsivät toimivat dekkaripareina keräten kuulustelijoille kaiken tarvittavan tiedon rikoksesta. Etsivillä ei ollut edes omia työpöytiä, vaan kuulustelut tehtiin ryhmän yhteisessä huoneessa.

Muutoinkin naisjaoston toiminta poikkesi miesten vastaavista ryhmistä, sillä Kärkkäisen alaisuuteen kuului oman ryhmänsä etsivien lisäksi jokainen Helsingin poliisilaitoksen naispuoleinen työntekijä.

Kärkkäisen läheisimmät työtoverit olivat murharyhmän **Aune Sarlin** ja tämän kanssa samoilla poliisikursseilla olleet **Elina Kontio-Meriö**, **Marjatta Salin-Lindberg** sekä **Jenny Malm-Erjola**. Myöhemmin Kärkkäisen ryhmässä työskentelivät **Elsa Merikanto** sekä **Seija Andersson**. Naiset eivät saaneet tehdä yövuoroja, mutta saivat muuten itsenäisesti tutkia jaostonsa tulleet rikoksia.

Helsingin poliisilaitos järjesti Töölön poliisipiirissä naisille kuukauden mittaisen kurssin maaliskuussa 1960. Sille osallistui 43 naista ja sen tarkoitus oli päivittää naisten osamista sekä parantaa naisten asemaa poliisilaitoksilla. Kurssin päätteeksi eduskuntaan toimitettiin kirjelmä naispoliisien aseman parantamisesta. Lisäksi sisäasiainministeriössä työskennellyt tuomari Inkeri Sahlan oli saanut aikaiseksi naiskonstaapelin vakanssin, mutta 1960-luvulla läheskään kaikki naiset eivät saaneet palkkaansa sillä nimikkeellä.

Sukupuolirajoja murtamassa

Kotiliesi esitteli vuonna 1961 vaasalaisen **Katri Walleniuksen**, joka oli työskennellyt huoltopoliisissa 1940-luvulta alkaen. Jutussa kerrotaan, kuinka Wallenius oli ottanut omaan kotiinsa monta asiakastaan ja avustanut heitä uuden elämän alkuun. Tytöille tarkoitettuja majoituspaikkoja oli niin vähän, että sellainenkin oli tarpeen.

Sirkka Emmaus aloitti Espoon ulkomaalaispoliisissa vuonna 1967. Hän oli ryhmän ainoa nainen, eivätkä ulkomalaisasiat olleet hänelle ennestään tuttuja. Emmauksen työsarkaan kuuluivat lumeavioliittojen tutkinta sekä lapsikaappausjutut. Emmauksen mukaan ulkomaalaiset miehet suhtautuivat naispoliisiin epäilevästi. Hän sai silti käyttää komisarion valtuuksia, eli tehdä lausuntoja ja päättää tutkinnoista. Vuonna 1975 Emmaus pääsi osallistumaan Lontoossa pidettyyn poliisikokoukseen.

Maaottelutason yleisurheilija **Varpu Tuovinen** aloitti Joensuun rikospoliisissa vuonna 1965, ja oli tätä ennen käynyt poliisikoulun kokelaskurssin ainoana naisena miesten joukossa. Helsingin Sanomien haastattelussa 21.8.1966 hän kertoi, ettei kurssi ollut aiheuttanut minkäänlaista hämmennystä, kovan pohjakuntonsa ansiosta hän arveli pärjänneensä kurssilla miesten lailla.

Kohti tasa-arvoa

Miehet olivat alkaneet vastustaa naisten pääsyä poliiseiksi ja asiasta käytiin kirjavaa keskustelua Poliisimies-lehdessä. 1960-luvun murros oli kuitenkin jo alkanut, tasa-arvokysymykset olivat ajankohtaisia yhteiskunnassa, eikä poliisiorganisaatio voinut jäädä kehityksestä jälkeen.

Helsingin rikospoliisin väkivaltajaostossa työskennellyt Seija Andersson julkaisi vuonna 1972 selvityksen Helsingin naispoliiseista. Hänen ryhmässään toimi tuolloin kaksi naiskuulustelijaa ja viisi naisetsivää, jotka selvittivät etenkin naisiin ja lapsiin kohdistuneita arkaluontoisia siveellisyysrikkoksia.

Rikososaston viidennessä ryhmässä naistutkijat antoivat virka-apua ja osallistuivat esimerkiksi anastetun omaisuuden etsintään. Huumeryhmässä naiset puolestaan osallistuivat täysivaltaisina jäseninä kaikkiin huumausaineryhmän tehtäviin. Kaksi rikososaston naiskonstaapelia hoiti löytöta-varoita, yksi työskenteli tuntomerkkitoimistossa. Naiset hoitivat vuorollaan myös saattomatkoja, toimisto- ja varjostustehtäviä.

Siihen saakka naiset olivat joutuneet anomaan erivapautta päästäkseen poliisikoulutukseen, mutta vuonna 1973 käytäntö poistettiin. Naispoliisinimikettä oli vastustettu pitkään, ja nyt naisille alettiin ajaa oikeutta käyttää samaa virkanimikettä kuin miehet. Tätä vastustettiin miesten keskuudessa varsin kiihkeästi, kuten myös naisten kanssa työskentelyä ylipäänsä.

Helsingin väkivaltarikosyksikön ylikonstaapeli **Marja Vuento** muistaa, että Rikospoliisien ammattijärjestö teki kyselyn siitä, miltä tuntuu työskennellä naispoliisin kanssa. Yhdistyksen puheenjohtaja keräsi kiireesti kyselykaavakkeet pois saatuaan kuulla siitä, että poliisinaiset ovat laatineet kyselyä vastustavan kirjelmän.

Paineita ulkomailta

Helsingin poliisilaitos havahtui naispoliisiasiaan seuraavan kerran vuonna 1974, kun ETYK-kokouksen turvallisuusorganisaatiota alettiin muodostaa. Huomattiin, että Hollannin valtiovierailuun osallistuisi peräti kolme virkapukuista naiskonstaapelia, kun taas Suomella ei ollut yhtään naista määrättyä kyseiseen suuroperatioon.

Ylikomisario **Teuvo Ruuhonen** kuvaa asiaan havahtumista näin: ”Meinasi tulla kiire järjestää tasa-arvoa kuvaava vastaanotto”. Toimiin ryhdyttiin, ja kolme naista palkattiin virka-asuiksi konstaapeleiksi liikkeeseen poliisiin. Heihin kuitenkin suhtauduttiin vähättelevästi valtamediassakin, joka kiinnitti huomiota lähinnä naisten ulkonäköön.

Helsingin poliisilaitoksen henkilöstölehti ME 2000:ssa kirjoitettiin **Asta Järvenpään**, **Anneli Mattssonin** sekä **Eeva**

↑ Ylikonstaapeli Kyllikki Kata puhumassa Kuulovammaisten koululla vuonna 1987. Kata valittiin Vuoden Poliisiksi 1986. (Kuva: Poliisimuseo)

Virkkusen uudesta toimesta seuraavasti: *"Toistaiseksi tytöt ovatkin työrauhansa turvatakseen julistautuneet täydelliseen uutispimentoon. Talon omalle lehdelle sentään suotiin haastattelu sen luvattua olla tekemättä typeriä kysymyksiä. Niiltä ei miespuolinen toimittaja voine kuitenkaan tällaisessa yhteydessä kokonaan välttyä."*

Nyt kun naiset oli viimein otettu näkyväksi osaksi poliisin toimintaa, pyysi sisäasiainministeriön poliisiosaston suunnitteluryhmä Poliisikoulua selvittämään, miten naispoliisit ylipäätään olivat sopeutuneet toimintaympäristöönsä. Asiasta tehtiin ensin oppilastutkimus, joka johti vuonna 1975 julkaisuun tutkielmaan *Naispoliisien tarkoituksenmukainen käyttö*.

Naispoliiseja oli julkaisun ilmestymisajankohtana yhteensä 133. Tutkielman loppupäätelmä oli, että naispoliisien määrää voitiin lisätä huomattavasti. Naisille suositeltiin etenkin kuulustelutehtäviä: *"Näyttäisi siltä, ettei nainen soveltuisi suorittamaan kuulusteluja törkeäkhöjä rikoksia (murhat, tapot, törkeät pahoinpitelyt ja vast.) koskevissa asioissa eikä kuulustelemaan syvästi paatuneita rikoksenteikijöitä (uusijat), jotka saattaisivat käyttää hyväkseen naisten usein lempeätä luonnetta."*

Tutkielman ilmestymisen jälkeen naiskonstaapelinimitys poistettiin. Muutos aiheutti suurta närkästystä miespuolisten kollegojen keskuudessa.

Asenne ratkaisee

Poliisissa toimi muutamia naiskomisarioita, mutta keskusrikospoliisissa varatuomari **Eila Kännö** ylsi päälliköksi saakka. Hän oli aloittanut poliisin palveluksessa 20-vuotiaana ja eteni ensin keskusrikospoliisin jaostosihteeriksi. Vuonna 1961 hänet nimitettiin Keskusrikospoliisin tiedotustoimiston toimistopäälliköksi, ja hän sai lempinimen "Rouva Interpol".

Kännö osallistui lukuisiin Interpolin kokouksiin ja hänen työnsä ainoana naispuolisena poliisiupseerina noteerattiin kansainvälisesti. Kännö johti ulkomaalaistoimistoa aikana, jolloin Suomessa ei vielä ollut kunnollista ulkomaalaislakia. Häntä arvosteltiin lehdistössä tiukasta ulkomaalaispolitiikastaan, mutta hän piti linjansa.

Jos naisten oli vaikea päästä korkeisiin asemiin, vaikeaa oli myös kunnollisten virkavaatteiden saaminen. Virkapukusäädös vuodelta 1951 määräti naisen virka-asuksi hameen ja avokauluksisen virkatakin. Käytännössä moni nainen työskenteli siviilivaatteissaan.

Helsingin Sanomien haastattelussa vuodelta 1966 kuvailaan huoltopoliisi **Sisko Matokankaan** hoitaneen ratsioita "kukallisessa puvussa, sifonkihuivi päässä". Kesti lähes kaksikymmentä vuotta, ennen kuin naispoliisit saivat alkaa käyttää virkahousuja.

Ennen vuotta 1983 laitokselta saatavana virkavaatteenaakin oli ollut kenttäpusero ja hame. Muutamit järjestyspoliisin puolella työskennelleet naiset olivat toki käyttäneet housuja, he tosin olivat erikseen joutuneet teettämään haalarinomaisen erityispukunsa. Virallinen naisten kenttähaalarimalli otettiin käyttöön vasta vuonna 2002.

Yhtenevät koulutusmahdollisuudet, muuttuneet virkaniimikkeet ja kunnolliset työasut eivät nekään vielä muuttaneet todellisuutta siitä, että naispoliisien palkka oli edelleen pienempi kuin miesten, ja ylenemismahdollisuudet aivan toisenlaiset kuin miehillä.

Vuonna 1987 naisia oli poliisivoimissa 2,2 %, mutta heistä vain harvat olivat päätyneet johtotehtäviin. 2000-luvultaessa naisten määrä poliisissa on lähtenyt kasvuun, ja 2020-luvulla ei puhuta enää naispoliisista, vaan poliisista. Sen eteen tekivät työtä nämä historian naiset, joilla oli asennetta astua miesten tontille. 🟡

Kirjoittaja Silja-Elisa Laitonen on tutkinut naispoliisien taivalta Suviranta-trilogiaan, jonka ensimmäinen osa Valinta julkaistiin keväällä 2022 ja toinen osa Haavat 2023. Trilogian päätösosa Taakka ilmestyy keväällä 2025. Laitonen kirjoitti naispoliisien historian alkutaipaleesta Poliisi & Oikeus 1/2024 -lehteen.

Lähteet:

Eila Kännön Muistokirjoitus HS 10.4.2009 Stadin Skoudet, Lämsä Poliisimies-lehti: Naispoliisiasia 1950/no 5 Suomen Poliisi -lehti Reino Orasmala, HPL historiikki Henkilöhaastattelut Poliisimuseon verkkonäyttely: Pussihousuista haalareihin Naispoliisien tarkoituksenmukainen käyttö, Tutkielma, Päälystökurssi/1976, Määttänen, Moisio, Rantala, Rossi. Muodollisesti pätevä? Poliisikoulutus itsenäisessä Suomessa, Jansson, Kari, Kokkonen, Kostiaainen

Mittaamaton työ on mittaamattoman arvokasta

Poliisin työtä mitataan monin eri tavoin. Mittaaminen on hirmuisen tärkeää, jotta tiedetään, miten tehokkaita ollaan. Tulostittarit on oltava, jotta osataan kohdentaa resursseja, joita pitää kouluttaa ja kehittää laadukkaan lopputuloksen saamiseksi.

Laatuakin kehitetään ja varmistetaan. Päätöksen teon prosesseja vasta kehitetäänkin sekä viestitään ja johdetaan arvojen mukaisesti, eettisesti ja moraalisesti sekä kestävä kehitys ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioiden sekä hallitusohjelmaan ja tulosso-
pimuksiin nojautuen.

Niinpä. Mitataan, montako rikosilmoitusta on tehty, montako rikosta on selvitetty ja kauanko tutkinta tai hälytystehtävän hoitaminen tai passin saaminen on kestänyt. Mitä näillä tiedoilla tehdään; verrataan edelliseen vuoteen ja seuraavaan sekä leikitään indekseillä.

Mutta onko edes yritetty mitata, miten hyväksi rikostutkijaksi tullaan, tai sitä, mikä kaikki suoraan ja etenkin välillisesti sekä meistä riippumatta vaikuttaa erilaisiin määriin ja aikoihin. Ja mitä oikeastaan edes tiedetään piilorikollisuudesta?

Taidetaan mitata vain tehokkuutta, kun se on niin helppoa ja sitten voidaan taas tehostaa, kun tänä vuonna oltiin heikompia kuin edellisenä. Ja jos joskus oltaisiin tehokkaampia kuin edellisenä vuotena, niin syy siihenkin kyllä löydettäisiin ja tehostetta-

siin lisää ainakin jossain muualla, kun se oli se suurin syyllinen toisen asian hetkelliseen tehostumiseen.

Nyt paljastan, että olen mitannut omilla salaisilla indekseilläni tehostamista ja havainnut, että tehostaminen johtaa lopulta aina väistämättä välinpitämättömyyteen ja muuhun huolimattomuuteen sekä etenkin sijaiskärsijöihin. Näitä kärsijöitä ovat yleensä heikoimmassa asemassa olevat kuten vanhukset ja lapset.

Se johtuu siitä, että jätetään ennalta estävät toimenpiteet juhlapuheista huolimatta toteuttamatta. Tämä toteuttamattomuus taas johtuu siitä, että ennalta estävät toimet, tekeminen ja työ tuppaavat olemaan sellaisia, että niitä ei oikein voi mitata.

Välittämiselle, hyväntahtoisuudelle, näkemiselle, huolehtimiselle, arvostamiselle, läsnäololle, kuuntelulle, ymmärtämiselle, arvostamiselle ynnä muulle sellaiselle joutavan oloiselle, kun ei ole tehokkuus- ja tuottavuusmittareita. Niihin pitäisi vaan luottaa, mutta kun ei luoteta, niin sitten korjataan, paikataan, korvataan, uudistetaan ja perustetaan hanke, jotta voidaan mitata, mitä maksoi ja montako henkilötövuotta meni. Vaikka halvemmalla olisi päästy, jos olisi luotettu siihen, että joitain asioita kannattaa tehdä hyvää hyvyttään inhimillisesti ja kasvullisesti läsnä ollen, sillä sellaisen tekeminen lisää hyvää ja kasvaa korkoa. Mutta kun ei. ☹

Pekka Heikkinen

VUONELO LUOSTOTUNTURILLA

SIJAINTI | Sodankylä, Vyötämöntie 5 As D (A-talo), Luosto

HUONEISTO | Huoneistossa on kolme makuuhuonetta, tupakeittiö, sauna ja kaksi wc:tä. Majoitustilaa on kuudelle aikuiselle ja lisäksi vauvan matkasänky. Huoneistossa on täydellisesti varustettu keittiö. Varustukseen kuuluu myös pyykinpesukone ja -kuivauskaappi. Huoneistossa ei saa tupakoida eikä huoneistoon saa tuoda lemmikkieläimiä. Vuonelo ei saa myöskään tuoda paljon.

VARAUKSET | Varaukset ajalle 26.4.2025–25.4.2026 arvotaan. Arvontaan voi osallistua vain SPH ry:n jäsenet.

Arvontaan osallistumista varten ilmoita 9.3.2025 mennessä haluamasi varausajankohta/-kohdat ensisijaisuusjärjestyksessä sähköpostiin vuonelo@gmail.com sekä ilmoita seuraavat tiedot: nimi, puhelinnumero, sähköposti ja yhteystiedot, joista sinut tavoittaa työajan ulkopuolella.

Arvonta suoritetaan maaliskuun 2025 loppuun mennessä. Arvonnan jälkeen ilmoitetaan huoneiston saaneille varausajankohta sähköpostitse. Arvonnan jälkeen varaustaulukko on nähtävillä yhdistyksen nettisivuilla. Vapaita viikkoja voi tiedustella Vuonelon sähköpostin kautta sekä varaustenhoitaja Marja-Leena Juujärveltä, p. 0400 292 431.

Varaus on sitova. Ennakkomaksu 100 euroa on maksettava vuokauden sisällä varauksesta ja loppusumma kaksi kuukautta ennen vuokrasajankohtaa. Varauksen peruutusehto: ennakkomaksua ei palauteta, ellei varausta ole peruutettu kaksi kuukautta ennen vuokrasajankohtaa. Jos vuokra ei ole suoritettu kokonaan eräpäivään mennessä, varaus raukeaa.

Sesonkiaikavarauksen etuoikeus on jäsenillä, jotka eivät ole kahden edellisen sesonkiaikana (2024 tai 2023) vuokranneet osaketta käyttöönsä.

HINNAT

Syyssezonki 6.9.–27.9.2025 (viikot 37–39)
vain jäsenille 310 € / viikko

Kevätsezonki 14.2.–18.4.2026 (viikot 8–16)
vain jäsenille hinta 390 € / viikko

- Sesonkiajan ulkopuolella vain jäsenille 250 € / viikko tai 70 € / vrk
- Sesonkiajan ulkopuolella eläkeläisjäsenet 280 € / viikko tai 70 € / vrk
- Sesonkiaikana ei vuorokausivuokrausta.

MAJOITTUMINEN | Viikkovuokraajien majoittuminen alkaa lauantaina klo 14 ja päättyy lauantaina klo 12. Vuorokausivuokraajien majoittumisaika alkaa klo 14 ja päättyy klo 12.

HUONEISTON SIIVOUS | Vuokralainen huolehtii siivouksesta. Vuokralainen voi omalla kustannuksellaan tilata SPH ry:n sopimalla siivousyrittäjältä vaihtoviikkosiivouksen. Jos huoneisto jää siivoamatta, veloitetään siitä 200 euroa.

PALVELUT | Luoston lomakylässä noin kilometrin päässä lomaosakkeesta sijaitsee kauppa. Kävelymatkan päässä on useita ravintoloita. Laskettelukeskukseen on osakkeesta noin kilometri ja murtomaaladulle pääsee rakennuksen päädyistä. Tarkempaa tietoa paikkakunnan tapahtumista www.luosto.fi
Vuongelosta löytyy tietoa myös yhdistyksen kotisivuilta <http://sphry.fi>

99 Joulurauhan julistus saa vuosi vuodelta yhä enemmän merkitystä.

24 luukku

JOULUKUUN kynnyksellä tuli aatos ostaa itselle joulukalenteri ja muistelin ensimmäisiä kalentereitani. Ne olivat sellaisia pahvisia, joissa luukun takana oli kuva, osassa vähän hilettäkin. Meillä oli sisareni kanssa monena vuotena yhteinen sijoitettu pirtin seinälle. Se toimi päivälaskurina ja tunnelman kohottajana sitä mukaa, kun avattavien luukkujen määrä väheni.

Kovin ovat kauniita vanhan malliset pahviset ajanlaskurit nykyisinkin. Silti mieli halajoi pikku lahjuksin varustettua versiota. Tarjolla oli isompaa ja pienempää makeismallia, kauneudenhoitotuotteita ja alkoholia. Hintahaitarissakin löytyi.

Harkitsin myös ostavani kalenterin rakennustarvikkeet, kerta valinnanvaraa oli. Suunnittelin kasaavani sellaisen sekalaisen seurakunnan, jonka sisällöstä en voisi avaushetkellä valittaa.

Jotenkin tuli tunne, että joulun odotus on vähän kuin matkustaminen: parasta on lähdön hetki. Joulukuun alusta päivä kerrallaan lähestytään kuukauden huipennusta, 24. päivää. Aikuisilla on vaikeuksia olla stressaamatta erilaisten valmistavien toimiensa kanssa päivien edetessä. Onneksi nykyään voi hyödyntää kaikkea vähintään puolivalmista tai ostaa jopa ammattiapua. On myös jokseenkin vapauttavaa, kun aikaa ei enää kulu pakollisiin verhojen ja hyllypapereiden vaihtamisiin. Vaatehuonettakaan ei välttämättä tarvitse enää siivota, kun siellä ei jouluna ilmeisesti kukaan aikaansa edes vietä.

Ja vaikka olisikin jouluihminen, joka saa energiaa leipomisesta, siivoamisesta ja ruuan laittamisesta, kannattaa silti tarkkailla omia rajojaan. Eihän se ole itsellekään mukavaa, jos kaiken valtavien vaivannäön jälkeen, h-hetken koittaessa, on itse aivan lopussa. Notkuvat ja yltäkylläiset joulupöydät ovat kauniita katsella, mutta todellisuudessa voi miettiä, kenen vatsat kestävät sellaista yletöntä eri makujen sekamelskaa.

Joulurauhan julistus saa vuosi vuodelta yhä enemmän merkitystä. Varsinkin näinä aikoina, kun keskuudessamme on sotaa käyviä maita. Niin tärkeää, kuin valmistautuminen pahimpaan etukäteen onkin, marraskuussa julkaistu varustautumisopas meinasi vetää mielen apeaksi. Pienessä mielessä on vaikea ymmärtää, miksi emme voi olla sovussa ja keskittyä rauhasen tulevaisuuden rakentamiseen.

Isoja ja vaikeita ovat nämä maailman asiat. Hiekkalaatikat nitisevät liitoksistaan, kun Suuret ja Mahtavat kisaavat herruuksista. Ehkä minä saan pidettyä oman joulukaistani kuosissa omatekoisella joulukalenterilla ja itse valitsemallani sisällöllä. Silloin on ainakin yksi, joka on iloinen ja tyytyväinen edes itseensä.

Maksava jäsen

Outi "Ode" Ahonen työskentelee käräjäsihteerinä Pirkanmaan käräjäoikeudessa ja hän on SPJL:n 2. varapuheenjohtaja.

Brasiliassa kärjäsihteerin työ on arvostettu ja hyväpalkkainen ammatti

Brasiliassa kärjäsihteerin keskipalkka on liki kymmenkertainen verrattuna minimipalkkaan maassa, jossa äärimmäinen köyhyys on monelle arkipäivää.

TEKSTI JA KUVA

Päivi Tolonen

Daniel Cordeiro, 42, on työskennellyt kahden eri rikosoikeuden kärjäsihteerinä Rio de Janeiron kaupungissa, Brasiliassa viidentoista vuoden ajan. Hän valitsi kärjäsihteerin ammatin, koska se on vakaa ja hyväpalkkainen toimi taloudellisesti epävakaa maassa.

Kärjäsihteerit kuuluvat valtion virkamiehiin, jotka valitaan pääsykokeen kautta. Niinpä työpaikka on käytännössä työiän mittainen, sillä virkamiehiä ei juurikaan irtisanota.

– Valitsin yliopistossa pääaineekseni oikeustieteen, koska siitä on eniten hyötyä virkamiespääsykokeissa.

Kokeisiin osallistujia on runsain määrin. Kun Cordeiro teki kokeen ensimmäisen kerran vuonna 2008, oli hakijoita yli 35 000. Heistä 21 valittiin virkamieheksi ja Cordeiro oli yksi heistä.

– Kyseessä oli oikeuslaitoksen teknisiin ja avustaviin tehtäviin tähtäävä koe, johon ei vaadita yliopiston loppututkintoa. Osallistuin siihen, koska olin työtön ja taloudellisesti riippuvainen vanhemmistani ja halusin saada nopeasti työpaikan.

Hän pääsi aluksi Rio de Janeiron yleiseen rikostuomioistuimeen palkattomaksi tuomarin sihteerin apulaiseksi. Kolmen kuukauden päästä perustettiin tuomarin avuksi kakkossihteerin palkallinen toimi, johon Cordeiro valittiin. Myöhemmin sama tuomari sai vielä kolmannen ja neljännen sihteerin.

Vuonna 2012 Cordeiro osallistui vielä yliopiston loppututkinnon vaatimaan juridisen analyttikon kokeeseen, josta pääsi myös läpi. Kokeessa oli kysymyksiä maan perustuslaista, hallinto-oikeudesta, siviili- ja rikosoikeudesta sekä tietystä Rio de Janeiron osavaltiossa voimassa olevista erityislaeista.

– Vaikka työtehtäväni eivät tuolloin varsinaisesti muuttuneet, palkkani nousi.

Tuttu tuomari tarjosi uuden työn

Tuomarin neljä sihteerä hoitavat kukin erilaisia tehtäviä ja ensimmäinen sihteeri nauttii parasta palkkaa. Työtehtävien

määrän ja vaativuustason pitäisi vähentyä porrastetusti sen mukaan, millä tasolla sihteeri työskentelee. Se ei kuitenkaan pidä Cordeiron mukaan aina paikkaansa.

– Ensimmäinen sihteeri kirjoitti kaikki päätökset ja tuomari tarkisti ja hyväksyi ne.

Minä huolehdin oikeudenistuntoon liittyvistä käytännön asioista, eli kutsuin asianomistajan, vastaajan ja todistajat paikalle, sekä tarkistin ennen istunnon alkua, että kaikki olivat saapuneet. Istunnon aikana toimin sihteerinä ja kirjasin sen kulun pöytäkirjaan.

Cordeiro hoiti myös puhelinten kuunteluun liittyvät käytännön asiat. Hän otti esimerkiksi yhteyttä poliisipäälliköihin ja kävi heidän kanssaan läpi, mitä puhelinlinjaa kuunnellaan ja milloin.

Tuomioistuimessa käsiteltävät rikokset vaihtelivat väkivaltarikoksista ryöstöihin ja huumerikoksiin. Tapaukset olivat rankkoja ja vuonna 2021 Cordeiro tunsii saaneensa työstään tarpeeksi.

– Työt organisoitiin silloin kaiken lisäksi uudelleen. Niinpä päätin muuttaa takaisin kotikaupunkiini Valençaan, joka on kolmen tunnin ajomatkan päässä Riosta ja hakea kärjäsihteerin töitä sieltä.

Hän sai kuitenkin yllättävän työtarjouksen Rio de Janeiron toisesta rikosoikeudesta, jossa käsitellään lievempiä lainrikkomuksia kuten esimerkiksi uhkauksia, häirintätapauksia tai toisen henkilön omaisuudelle aiheutettuja vahingontekoja.

– Eräs naistuumari, jonka kanssa olin työskennellyt vuonna 2010 soitti ja tarjosi minulle tuomarin neljännen sihteerin paikkaa. Kun sanoin, etten halua muuttaa takaisin Rio de Janeiroon, sain luvan työskennellä suurimmaksi osaksi etänä.

Käytössä sovittelumenettely

Nyt Cordeiron päivittäisiin työtehtäviin kuuluu haasteiden kirjoittamisen ja oikeuskäsittelyiden valmistelujen lisäksi myös erikoistehtäviä.

– Kun kävin äskettäin työpaikallani, analysoin eräitä syytätäjälaitoksen vaatimuksia, jotta ne otettaisiin asianmukaisesti huomioon. Lisäksi avustin tuomioistuimen päällikköä uuden kansallisen vankilalupajärjestelmän täytäntöönpanossa. Järjestelmä liittyy kansallisten oikeuslaitosten pyrkimykseen yhdenmukaistaa eri valtioiden tapaa hallinnoida vankiloita.

Hän avustaa myös elokuun puolella välissä julkaistun uuden tietokannan käyttöönottoa. Järjestelmä sisältää vangituista tietoja, joista kaikkia ei hänen mukaansa ole vielä saatavilla missään muussa maassa.

– Pienenä detaljina voin kertoa, että Brasilian vangittujen määrä on tällä hetkellä 669 586 henkilöä.

Cordeiron käsien kautta kulkee kuukaudessa keskimäärin 1 000 oikeusjuttua, joiden etenemiseksi hän tekee osaltaan töitä. Useimmat tapaukset pyritään selvittämään sovittelumenetelmällä.

– Saatamme esimerkiksi kysyä vastaajalta, sopiiko hänelle maksaa jostakin vahingonteosta asianomistajalle 1 000 realia (165 euroa) ja juttu päättyy siihen. Moni ottaa tämän tarjouksen vastaan ja juttu saadaan päätökseen parissa kuukaudessa.

Kun päädytään oikeudenistuntoon, menee tapauksessa aikaa vuodesta puoleentoista.

– Varsinaista istuntopäivää ei ole ollut vaikeaa löytää kummassakaan rikosoikeudessa, joissa olen työskennellyt. Sen sijaan yhteydenottaminen esimerkiksi todistajiin vie aikaa näin suuressa maassa, sillä he ovat saattaneet vaihtaa asuinpaikkaansa tai puhelinnumeroaan, Cordeiro kertoo.

Huumekauppiaat rekrytoivat lapsia ja nuoria

Rion kaupungin oikeuslaitosta pidetään koko Brasilian tehokkaimpana, sillä koko sen struktuuri toimipaikan rakennuksista henkilökunnan tietokoneisiin ja tietojärjestelmiin on erinomainen. Henkilökuntaakin on riittävästi.

– Osavaltiomme pienissä kaupungeissa tilanne on huonompi. Yksi tuomari saattaa esimerkiksi työskennellä kolmen eri kaupungin tuomioistuimessa.

Cordeiro sanoo kohtelevansa yhtä kunnioittavasti sekä syytettyjä että asianosaisia.

– Erityisesti aikaisemmassa tehtävässäni tajusin, että kaikilla syytetyillä on oikeus saada oikeutta. Ymmärsin myös, että monen syytetyn joutuminen rikolliselle polulle johtui köyhästä kotitaustasta.

Hänestä tuntui erityisen ikävältä, kun vasta 18-vuotias syytetty tuotiin oikeussaliin käsiraudoissa. Useimmiten kyseessä oli huumekauppa – oikeudessa käsiteltiin nimittäin Brasiliassa kuuluisan Cidade de Deus eli ”Jumalan kaupunki”

← Daniel Cordeiro vieraili kesällä Helsingissä.

– nimisen alueen rikoksia. Eräessä palkitussa brasilialais-elokuvassa näytetään hänen mukaansa todenmukaisesti, kuinka lapset joutuvat siellä kasvaessaan pikkuhiljaa tekemisiin huumekauppiaiden kanssa.

– Huumekauppaan liittyviä tapauksia käsiteltiin oikeudessa päivittäin ja ensikertalainen sai yleensä kolmen vuoden vankeustuomion. Aloinkin miettiä loppuvuosiinani, että kun aloitin työni vuonna 2009, tämä poika oli vasta 8–9-vuotias. Mikä oli mennyt hänen elämässään sen jälkeen pieleen? Yhteiskunnan pitäisi pystyä tukemaan paremmin köyhiä perheitä, järjestää harrastuksia lapsille ja antaa kaikille koulutusmahdollisuuksia, hän sanoo.

Mainettaan parempi

Cordeiron mukaan parasta hänen työssään on tunne siitä, että on hyödyllinen yhteiskunnalle: palkka rahoitetaan verovaroista, joten työ on tärkeää.

Palkastakaan ei voi valittaa. Virkamiesten lähtöpalkka 6 373 realia (1 055 €) on nimittäin korkea verrattuna maan minimipalkkaan, joka on 1 412 realia (233 €).

– Käräjäsihteerin keskipalkka on 12 000 realia eli noin 2 000 euroa. Olen siis todella etuoikeutettu, pystyn elämään kohtuullisen mukavasti ja jopa matkustelemaan, mihin ei suurimmalla osalla brasilialaisista ole varaa, Cordeiro pohtii.

Tänä kesänä hän teki taas kerran parin viikon mittaisen Euroopan matkan, jonka aikana hän vieraili kolmen päivän ajan Helsingissä.

– Pidän Helsingistä todella paljon. Se on kaunis ja puhdas kaupunki, ja infrastruktuuri toimii hyvin.

Vaikka Rio de Janeiroa pidetään vaarallisena kaupunkina, se vetää erittäin paljon turisteja. Kaupunki äänestettiin Cordeiron mukaan äskettäin yöelämältään maailman parhaimmaksi kaupungiksi.

– Teemme parhaamme rikosten määrän vähentämiseksi ja kehittääksemme kaupunkia. Sanoisinkin, että Rio de Janeiro on mainettaan parempi. 🟡

ELÄKKEELLE

Tarja Heinonen
puheenjohtajan sihteeri,
SPJL
Eläkkeelle 1.11.2024

70 VUOTTA

Anni Mikkonen
(ent. Sirniö)
rikosylikonstaapeli
70 vuotta 14.11.2024
Siikajoki

SURUVIESTI

Hannu Ala-Nikkilä
ylikonstaapeli
s. 11.8.1955 Tampere
23.3.2024 Lempäälä

Jaakko Jooseppi Sandberg
ylikonstaapeli
s. 27.4.1931 Hauho
k. 10.6.2024 Hämeenlinna

Ilkka Elers
s. 6.9.1945 Loimaa
k. 24.9.2024 Turku

Mauno Kemppainen
ylikonstaapeli
s. 3.9.1939 Kuhmo
k. 14.9.2024 Iisalmi

**HÄMEEN kesä-
YLIOPISTO**

MONIPUOLINEN JA
YMPÄRIVUOTINEN

Opintoja etänä ja lähinä!

- Avoimet yliopisto-opinnot
- Ammatilliset täydennyskoulutukset
- Hyvinvointi ja harrastekurssit
- Kielikurssit
- Kirjoituskurssit
- Maksuttomat webinaarit

AVOIMET
YLIOPISTO-
OPINNOT

2024-2025

OIKEUSTIETEET

Hämeen kesäyliopisto järjestää vuosittain oikeustieteiden yliopisto-opintoja yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston (UEF) avoimen yliopiston kanssa. Opintojen aloitusta suositellaan syksyllä, mutta osaan opintoihin voi hakeutua ympäri vuoden.

TUTUSTU SIVUILLAMME
MYÖS MUIHIN OPINTOIHIN!

hameenkesayliopisto.fi

Suomen poliisikuorojen historiaa

Etelä-Pohjanmaan Poliisi-
laulajien puheenjohtaja
Urpo Lintala on kirjoittanut
kirjan *Pohjalaiset poliisi-
kuorot 1946-2024*. Kirjassa
käydään perusteellisesti lä-
pi Vaasan ja Etelä-Pohjan-
maan poliisikuorojen vai-
heet. Kirjaa on saatavilla
rajoitettu erä Etelä-Pohjan-
maan Poliisilaulajilta, joka
on kirjan kustantanut.

Lintalalla on suunnitteilla
myös toinen kirja, jossa on tarkoitus käydä läpi valtakunnallis-
ten poliisimusiikkipäivien yli 70-vuotinen historia sekä muiden
poliisikuorojen historiaa. Tähän työhön kaikki aihepiiriin liit-
tyvä materiaalia on tervetullutta.

Mikäli olet kiinnostunut *Pohjalaiset poliisikuorot 1946-2024*
-kirjasta tai sinulla on materiaalia muiden poliisikuorojen his-
toriasta, ota yhteyttä Urpo Lintalaan, urli@netikka.fi.

© Riitta Ylä-Riekkilä & Tuomo Vartiainen 2024

Jonne Rinne
puheenjohtaja
p. 050 399 8795

Mika Nygård
järjestöpäällikkö
p. 040 556 1441

Katja Almgren
visuaalisen viestinnän
asiantuntija
p. 044 582 0012

Virpi Hallikainen
talousassistentti
p. 044 720 2094

Mira Kajander
puheenjohtajan sihteeri
p. 040 662 0534

Auno Mäkinen
neuvottelupäällikkö
p. 044 906 3710

Anne Rakka
jäsenrekisterisihteeri
p. 050 415 2080

Rita Ridanpää
lakimies
p. 050 570 1597

Marko Rikalainen
pääluottamusmies/
poliisihallinto
p. 041 730 5340

Jesper Thurin
lakimies
p. 050 301 9254

Jaana Tynjälä
talouspäällikkö
p. 040 940 2061

Alice Utriainen
pääluottamusmies/OM
p. 050 440 8452

Sari Wiid
viestintäpäällikkö
p. 041 730 5957

Asemamiehenkatu 2,
00520 Helsinki
spjl@spjl.fi

” Jäsennumerosi
löydät kätevästi
SPJL mobiilista!

PARASTA ERIKOISPUHDISTUS- JA VAHINKOSANEERAUSPALVELUA! 24/7 PÄIVYSTYS 0800 155 525

ilmainen asiakaspalvelunumero

VAHINKOPALVELU

MEIHIN LUOTETAAN,
LUOTA SINÄKIN!
TOTEUTUNUT YLI 150 TOI-
MEKSIANTOA KALMA- JA
RIKOSPAIKKAKOhteista
VUONNA 2020.

RIKOSPAIKKOJEN PUHDISTUKSET

OLEMME SAANEET
KIITOSTA NOPEASTA
VASTEAJASTA, RAPOR-
TOINTIPALVELUSTA SEKÄ
ASiantuntemuksesta
VAHINKOKOhteiden
HOITAMISESSA.

**KUOLINASUNTOJEN KEMIALLISET HAJUNPOISTOT,
OTSONOINNIT JA ALIPAINESTUKSET**

**RIKOSPAIKKOJEN PUHDISTUKSET, DESINFIOINNIT
JA HAJUNPOISTOT**

**SIRPALESIIVOUKSET, GRAFFITIEN POISTOT,
NOKIPESUT, SAVUVAURIOSIIVOUKSET
JA HAJUNPOISTOT**

**VESIVAHINKOJEN JÄLKEISET KUIVATUKSET
JA DESINFIOINNIT**

**VUOTO- JA PALOKOhteiden SEKÄ KALMA-
ASUNTOJEN JA RIKOSPAIKKOJEN VAHINKO-
TORJUNTATYÖT SEKÄ VAHINKOSANEERAUS**

**PÄIVYSTYS-
PALVELUMME
PALVELEE 24/7.**

**VASTEAIKAMME
PÄÄKAUPUNKI-
SEUDULLA
ON 2h.**

**PÄIVYSTYSPALVELU 24/7
PUH. 0800 155 525**

**asiakaspalvelu@optimasiivous.fi
www.optimasiivous.fi**

Optima palvelut

TOIMIPAIKAT
Helsinki
Harjukatu 4A
00500 Helsinki

Espoo
Lokirinne 1
02320 Espoo

Vantaa
Laurintie 138
01400 Vantaa

Turku
Joukahaisenkat. 6, 7 krs.
20520 Turku

Tampere
Hallituskatu 9
33200 Tampere

HENKIVAKUUTUS EI OLE VAIN RIKKAILLE

Kalevan henkivakuutus
SPJL:n jäsenedulla

*Esimerkki jäsenetuhinnasta:

200 000 € korvaussumma SPJL:n 30-vuotiaalle jäsenelle

13⁶⁰
eur/kk*

Henkivakuutus maksaa vähemmän kuin luulet.

Voit vakuuttaa myös puolisosasi yhteisellä pariturvalla – riittää, että toinen teistä on jäsen.

Hyödynnä ainutlaatuinen jäsenetusi:

kalevavakuutus.fi/spjl

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj.
Suomen sivuliike. If hoitaa Kalevan myöntämien Primus-
vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.

SPJL:n
jäsenedulla

3 086 vakuutettua henkeä

459 eur vuosittainen säästö ka.

ALENNUS

-60,5 %

ALENNUS

Kalevavakuutus.fi | **150**
VUOTTA